Verspreide Stukken

Rede van Dr Tjipto i/d V.R., 5 Dec. 1918.

Nota omtr. „Erkenning" v/d Sovjet - 11 Juni 1948

Nota omtr. Cochrans "Nieuwe Instructies - 3/8 - 48

Eigen Zaad in Eigen Akker - Sept-Okt. 1948

Is de Republiek door Nederland erkend? 25 Juni '48

1 Januari 1949 geen Streefdatum: 4 Juli 1948

PD=-89

Pp 202.940

(4) D. Tjipto Hoek op 5/11-1918 in de Volksraad

M.d.V.! Ik moet nog voor enige tijd de aandacht vragen van deze volksraad voor wat ik te zeggen heb in twede termijn, over wat ik hier voor reede opmerkte, omtrent de noodzakelijkheid voor politieke partijen om tijdens met klare , eerlijke beginselverklaringen de regering tegemoet te treden.

Waar ik zonet een beroep deed op de regering, OM ook de oppositiepartijen ten volle te erkennen in de gerechtigheid van haar sociale arbeid, wilde ik het voorbeeld van mijn partijgenoot Teeuwen volgen en zijn beginseluiteenzetting aanvullen, vooral waar de regering tijdens in antwoord op zijne pertinente vraag omtrent het einddoel der gezagspolitiek, ~~zij het niet regelrecht, waarom elweer niet? heeft bekend gemaakt in haar memorie van~~ antwoord van de 2de ~~daags, inderdaad reeds een historische datum, de datum van een staatsgreep!~~ daar, ~~dat zij streeft naar een einddoel, dat de nieuwe staatsinrichting beslissend zal zijn, en~~ dat zij overname van het gezag voor zich ziet. ~~Ik weet niet, of ik dit goed zie. De memorie van antwoord is elweer heel knap-vaag. Te vager, waar elders enkel sprake is van "deelneme aan de regering". Is dat dan weer de oude koers? Die, welke vaststelde: "Nooit zal Holland aan Indië de vrijheid schenken!"~~

D E R E G E R I N G, die men V E R D I E N T.

Er mag geen sprake zijn van twijfel omtrent het karakter van de politiek Mijner partij, de Indische Partij, welke door de vorige regering ten dode gedoemd, door deze regering, toegerust met zooveel meer doorzicht, zo werd erkend, dat zij een drietal vertegenwoordigers dier Indische Partij in dit college benoemde.

~~H.d.V.!~~ Ik heb onder het geestelijk microscoop genomen de stelling dat elk volk heeft de regering, die het verdient. En ik aanvaard die stelling. Ik onderschrijf haar. Ik zie daarin waarheid. Mijn volk heeft de regering, de overheerschers-regering, die het verdient. Dit volk van mij had in oude dagen niet de macht zichzelf te zijn. Daarom heeft een ander volk daarover macht verkregen. Een eigen onafhankelijke staatsvorm is niet mogelijk geweest. Daarom is ingetreden de politieke afhankelijkheid. Het is hier nu

niet de zaak om na te gaan, of algemene omstandigheden, of karaktereigenschappen of toevallige historische gebeurtenissen de gronden daarvan zijn geweest. En dat wil ik thans ook niet nagaan. Het is voor mij thans de zaak om vast te stellen, dat het volk van Indië heeft de regering, die het verdient.

Dit vastgesteld zijnde, is duidelijk dat het volk de gevolgen heeft te dragen van de vorm der regering, van de vorm van het politiek bestel, die en dat het verdient.

Ik ben er van overtuigd, M.d.V., ~~dat mijn politieke tegenstanders thans~~ de oren spitsen en zich met enige verwondering afvragen, of zij wel richt hebben vernomen en of de overtuigde revolutionair van gisteren, heden is overgelopen naar het kamp van de gematigden, die ik wil noemen de sluwen, die de boom doen planten door de uitersten, - de idealisten en andere misdadigers, - om er zelf de vruchten van te genieten. Ook die gedenationaliseerden in dit volk van mij, die meerder zijn in getal dan men zou vermoeden, ook deze helaas door de overheersching bedorven, zullen dit kunnen denken en zich er over verbazen, dat ik tot hen schijn te behoren. Het is mij smartelijk, te moeten vaststellen, hoe het overheersingssysteem er ook in geslaagd is om aan mijn volk, na zoveel, ook gedeeltelijk nog het nationaal gevoel te roven.

Ja, misschien onder de Indiërs zelf rijst nu twijfel aan de oprechtheid mijner gezindheid.

En toch bedoel ik geen scherts. Ik heb in-tegendeel die stelregel onderzocht, nader onderzocht, juist omdat door een zeker soort tegenstanders ons Indiërs, telkens wordt voorgeworpen, dat wij de huidige staat van politieke afhankelijkheid aan ons zelf te wijten hebben, en dus daartegen niet ~~hebben te protesteren.~~

~~En, nogmaals : ik ben tot de slotsom gekomen, dat, wie zo zeggen, althans ten dele gelijk hebben.~~

~~M.d.V.!~~ Ik heb die stelling evenwel niet enkel doordacht, ik heb haar

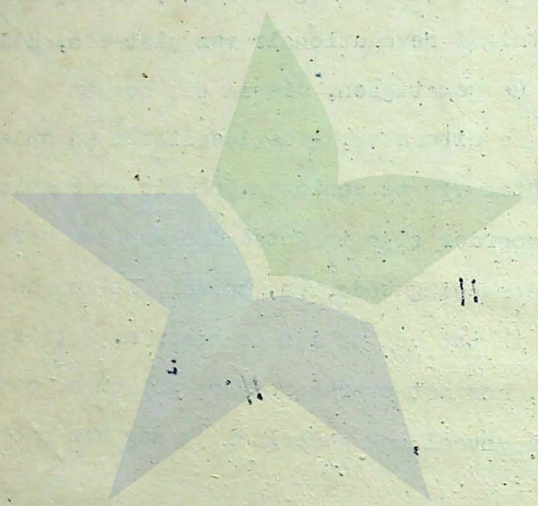

ook d.ó ó redacht. Ik geloof ook wel gekomen te zijn tot een voor onze indisch-nationale gedachte bevredigende conclusie.

ONS RECHT, de REGERING ZELF TE MAKEN.

Wanneer men een volk beschouwt als de smid van zijn eigen lot en van zijn eigen toekomst, -en zo moet men het beschouwen- dan vervalt ook elke veroordeling van een volk, dat bezig is aan die smeedarbeid. Dat wil zeggen: als een volk bezig is de regering te maken, de staatsvorm de gestalte te geven, die het verdient, dan moet men het redelijkerwijze aan die arbeid laten. Ik spreek nu niet van de eisen van een op bezit gebaseerde politieke praktijk. Ik spreek van de wegen van een logisch verstand, dat zich een theoretische basis zoekt, waarop een practisch-politieke maatschappij-beschouwing kan worden opgebouwd.

Wanneer men derhalve de stelling aanvaardt, dat een volk de regering, de staatsvorm heeft, die het verdient, dan met men daarop noodwendigerwijze de volgende stelling laten volgen : dat namelijk elk volk een onbestrijdbaar recht heeft op het maken van die regering of van die staatsvorm.

Nu zijn er theoretisch-redelijk slechts twee wijzen om dat te doen.

De ene wijze, waarop een volk een regering of een staatsvorm maakt, is de die, dat een bestaande regering of een bestaande staatsvorm geleidelijk wordt veranderd tot de andere, die men zich wenst te maken. Die verandering moet dan gaan langs de weg ener geleidelijke uitgroeiing van één vorm in een geheel andere. Dit is het darwinisme ~~1)~~ in de staatkunde. Het is de evolutieleer van het liberalisme. Evenwel, de wetenschap heeft met darwinisme in zijn orthodoxe ~~(leerstellige)~~ evolutieleer afgerekend. Wetenschap en intuitie ~~(ziels inzicht berustend op oncontroleerbaar gevoel)~~, bekennen heden ten dage de leer van mutatie ~~(verspringing)~~ en zelfs weer van catastrofe ~~(vernietiging door rampen)~~. Mij is geen voorbeeld uit de geschiedenis der mensheid bekend, welk ons leert geleidelijke omvorming van het "verouderde" tot het geheel anders

~~Leer van de geleidelijke ontwikkeling der soorten uit elkander. — Red.~~

geaarde "nieuwe". De voorbeelden van de zwitserse bondsstaat of de amerikaanse unie, - ik noem slechts enkele sprekende voorbeelden, - zijn geen o n v o r m i n g e n van een politiek beginsel tot een ander politiek beginsel. Zij zijn volgroeiingen van het z e l f d e beginsel. En daarom gaat het niet.

O N S R E C H T O P R E V O L U T I E.

De andere wijze om een bestaande regering of bestaande staatsvorm te veranderen, is dus de revolutionaire wijze. En de geschiedenis van de mensheid toont aan, dat overal, hetzij vroeger, hetzij later, revoluties, in meest verschillende uiterlijke verschijningsvormen, de werkelijk nieuwe politieke beginselen aan de zege hebben moeten helpen. Het is duidelijk van hoeveel gewicht het voor ons is te weten of de regering een nieuwe koers wenst uit te gaan d.w.z. revolutionair zal zijn in haar karakter, of met versneld tempo zal werken, d.i. in casu ~~(in dit geval)~~ koloniaalbehoudend blijven.

Wie de beide eerste stellingen aanvaardt, moet redelijkerwijze derhalve de derde stelling aanvaarden, namelijk : elk volk heeft een onbestrijdbaar recht op revolutie.

~~Deze derde stelling schijnt nu wel waarlijk in strijd te zijn met de~~ eerste, dat een volk de regering of de staatsvorm bezit, die het verdient. Maar deze tegenstrijdigheid is ook inderdaad slechts schijnbaar. De eerste stelling is een premisse, ~~(stelling, waarvan men uit gaat)~~ die bij redelijk dóórdenken tot de derde móét voeren. Ook de eerste stelling is derhalve een ~~revolutionnaire~~ stelling, al ziet zij er ongevaarlijk-conservatief en reac~~tionair uit.~~

~~N.d.V.I~~ Tegenover dit alles kunnen nu natuurlijk de tegenstanders de stelling geldend maken, dat de revolutie dan ook inderdaad door een volk moet worden gedragen. De regering in haar boodschap van de 18de november heeft inderdaad deze stelling tot de hare gemaakt, daar waar zij het prijst,

dat de nederlandse volksmeerderheid zich niet wenst te onderwerpen aan de tirannie der minderheid.

WAT is de VOLKSMEERDERHEID?

De revolutionairen, die op de omverwerping van de bestaande regering, de afschaffing van de bestaande staatsvorm aandringen, hebben derhalve tot taak, te bewijzen dat zij in naam van het volk aan hun arbeid zijn. Hoe moeten zij dat bewijzen? Hoe groot is een volk? De meerderheid plus één? Is dat het volk? Neen, dat kan niet waar zijn, want het zijn de in een volk levende krachten en niet het aantal, die de doorslag geven tot deze of gene daadof tot wijziging ~~van~~ in de koers zijner toekomst.

Maar hoe zal men a priori ~~(vooruit)~~ die krachten kunnen afmeten, om daaruit te besluiten of men de krachtsmeerderheid met zich mee heeft of niet? Dat is niet doenlijk. Met getalverhoudingen alleen komt men natuurlijk niet verder. Het oordeel van vele tegenstanders, dat een betrekkelijk kleine groep revolutionairen niet de volkswil kan vertegenwoordigen, is derhalve onjuist. Alle revoluties zijn aangevangen door zeer geringe minoriteiten, ~~(minderheden)~~. De allergeringste is waarschijnlijk geweest die van de Filipijnen. Aguinaldo is daar met elf volgelingen de revolutie begonnen, nadat de overheersersregering alle die personen had doen gevangen nemen, van wie zij geloofde dat zij waren de volkskrachten. De practijk toont namelijk steeds aan, dat regeringen onder volkskrachten in de eerste plaats, ja zelfs vaak uitsluitend de revolutionaire krachten verstaan, die in het volk leven en in de leiders van het volk tot uiting komen in hun woord of in hun daad. En dat is inderdaad zeer juist gezien. Immers, het maken van een regering of van een staatsvorm is een scheppende daad van een volk. Elke scheppende daad wordt echter enkel door revolutionaire kracht mogelijk. Dat komt daar vandaan, dat alleen het revolutionaire in staat is om zonder vooraf gegeven basis, spontaan dus, het nieuwe, een schepping te doen ontstaan.

Dat wil dus zeggen, dat de revolutionaire ethiek ~~(zedelijke ervaring)~~ in een volk is de draagster van het levensbeginsel van dat volk. Of verder : dat de revolutionairen de dragers zijn van dat levensbeginsel, immers van

die ethiek. en dus ook van de scheppende volkskracht.Hoe gering die dragers ook in aantal zijn, zij zijn de vertegenwoordigers van de wil van het volk, omdat de wil van elk volk zich, gekristalliseerd in zijn hoofdleiding, doet zien in de wil van dat volk om als volk, als organisme te leven. Wie echter de wil van het volk vertegenwoordigt, die vertegenwoordigt het volk zelf. Die staat, parlementair gesproken, voor de meerderheid van het volk.Onder koloniale verhoudingen bepaalt reeds de antithese (tegenstelling) overheerser-overheerste zelf de numerieke (getals-) meerderheid van de overheersten, overal daar, waar de politieke idealen uitgaan naar het doen verdwijnen der overheersing.

O N Z E P L I C H T tot R E V O L U T I E.

Dat deze gedachtengang wel juist is, meen ik te mogen afleiden uit het feit, dat de geslaagde revolutie door tijdgenoot en nakomeling in het algemeen wordt aangezien voor een vooruitgang.Men pleegt het volk geluk te wensen, dat zijn regering,zijn staatsvorm, met meer of minder geweld heeft omgeworpen en afgeschaft en daarvoor een nieuwe regering, een nieuwe staatsvorm, heeft geschapen.

Spontaan geschapen! Dat beleven wij zelfs op deze eigen dag.

De geslaagde revolutie wordt dus blijkbaar zedelijk geacht. Men kan toch moeilijk geluk wensen met een onzedelijke daad of een onzedelijke winst?

Mid.V. De volgende stap is nu niet moeilijk meer te denken.Een geslaagde revolutie wordt zedelijk geacht en is ook zedelijk voor wie meer of minder bereid is om Kant's categorische imperatief te verstaan, niet omdat het het slagen, het resultaat,maar omat het revolutionaire motief,het met succes gekroonde streven zedelijk is.Aan de zedelijkheid van een streven doet het resultaat niet toe of af. Want het motief is het, dat de zedelijkheid in zich draagt.Revolutionair streven is derhalve voor een volk, en dus ook voor een enkel persoon, tot dat volk behorende, van dat volk deel uitmakende, zedelijk.

Een ieder moet trachten zedelijk te handelen.De zedelijke daad is het bewijs van innerlijke beschaving.De zedelijkheid van het revolutionaire ligt

daarin dat het algemeen zedelijk is, zich te verzetten tegen agressie (aantasting), tegen druk, tegen belemmering der uitgroeiing. Een organisme heeft tot levenstaak te groeien, uit te groeien, te volgroeien. Dat is ergo (derhalve) een zedelijke taak van elk organisme, dit door het leven zelf opgelegd. Het is het zedelijk beginsel dat besloten ligt in elke vrijheidsstreving.

Nu geloof ik bij mijn derde stelling een vierde, uit die derde afgeleid, te kunnen voegen. Namelijk deze stelling : het is niet slechts een recht van elk volk revolutionair te zijn, het is een plicht van elk volk.

---

1) Het onontwijkbare oerbeginsel als bestaansoorzaak van het algehele Zijn, aangenomen door den duitsen wijsgeer Immanuel Kant; namelijk het onwerkelijk ding : Zedelijkheid.

~~G e e n G e w e l d in d i e n Onnodig.~~

Niet elke plicht echter dringt even sterk aan op vervulling bij een ieder, die de plicht erkent. Het sterkste natuurlijk bij hem, die sterk zedelijk ervaart. Het sterkst ook bij hem, die onder het verzuimen van de plicht het meest te lijden heeft. Een onderdrukt volk, een rechteloos gemaakt volk, een overheerst volk heeft een dringender revolutionaire plicht dan een volk, dat in de staatsvorm reeds een grote mate van volksvrijheid en volks-souvereiniteit heeft verworven.

Indië als volk beschouwd, is een onderdrukt volk, een rechteloos gemaakt volk, een overheerst volk. Indië heeft derhalve een dringende zedelijke plicht revolutionair te gevoelen en te streven. Het is Indië's allereerste volksplicht. En elke Indiër heeft individueel dienzelfde plicht.

Ik heb nu de theoretische basis gevonden, waarop ik mij kan orienteren, hoe mij te plaatsen tegenover de eisen der praktische staatkunde, zonder natuurlijk het revolutionaire levensbeginsel, daarstraks door mij gevonden, te verlaten. Dat wil zeggen : met gehoorzaming aan die volksplicht der zedelijkheid.

vol-

De mens poogt steeds één doel te bereiken. Het plicht-vervullen zelf, alleen in theorie is onvoldoende aansporing tot handeling. In het plicht-vervullen hoopt men een doel te bereiken. Er is voor den revolutionairen volksman maar één doel namelijk : van het onvrije land een vrijen, onafhankelijken staat te maken. Hij moet dit doel willen bereiken langs zedelijke weg. Dit wil zeggen : door de revolutie. Dus niet lappen en flikken aan wat niet meer deugt, hetgeen toch geen bevredigend resultaat zal geven. Neen, het oude moet weg gevaagd en opgeruimd. Het nieuwe en alleen bruikbare moet daarvoor in de plaats gebracht.

M.d.V., wijst dit op een wens onzerzijds om gewelddadig op te treden? Geenzins. Elke revolutionair is een vijand van geweld. Geweld betekent : doden van levende organismen, die ook een recht hebben op groeiing, uitgroeiing, volgroeiing. Dat recht mag niet anders genomen worden dan wanneer een hoger zedelijk recht anders niet kan worden bereikt. Het is dan ook altijd de behoudende, weerstrevende macht die den revolutionair de overtuiging doet bekomen dat de stem van het schietkruit klemmender is dan het schoonste argument van den welsprekendsten redenaar. Hier toch geldt de wet van het aantal. Hier toch is het een vraag van meer of minder. Van graad. Niet van geaardheid. De mensheid te dienen is een hoger zedelijk doel dan een deel van de mensheid te dienen. Maar dat deel der mensheid is weer een waardevollere eenheid, dan een groep in dat deel. Een volk is meer dan een klasse van dat volk of van een ander volk. Die klasse is meer waard dan een groep daaruit. Die groep meer dan een enkel individu daarvan. Natuurlijk steeds slechts in staatkundige zin gesproken. De vrijheid van ons grote overheerste volk is oneindig meer waard dan het ongestoorde bezit van een kleine groep nederlandse overheersende kapitalisten. Ook meer waard dan het leven van enkele individuen uit beide groepen. Indiërs en Nederlanders, overheersten en overheersers, die in een gewelsbotsing het leven zouden inboeten. Men moet trachten elk geweld te vermijden. Slechts dan dient men het middel geweld niet te vrezen, wanneer tegengesteld geweld dreigt te verhinderen, dat men aan de zedelijke volks-

plicht gehoorzaamt. Want een organisme, een volk, dat zich weerstandsloos door geweld in welke vorm ook laat verslaven, is een onzedelijk organisme, een onzedelijk volk.

DE GEESTELIJKE REVOLUTIE.

M.d.V., afgezien van de practische middelen - hoe moet nu gehandeld worden om het doel zo na mogelijk in het bereik te brengen? De middelen moeten worden aangewend naar de omstandigheden. Zij worden straks door de omstandigheden zelf in de hand der doeners gegeven. Het is de arbeidsmethode, welke men heeft te onderzoeken en vast te stellen.

Ik wil hier volgen de gedachten van Wendell Philips, uitgesproken in 1852 op een bijeenkomst in een schoolgebouw te Boston, ten doel hebbende de propaganda van de anti-slavernij beweging in Amerika. Het kleed van mijn rede zal algemener, rustiger zijn dan dat van den vurigen amerikaansen revolutionair, maar ik zal vasthouden aan de leidende gedachte daarvan.

Leven zullen wij met het bewustzijn dat het gevoel en het denken van elk die waagt zich mens te noemen, de allerhoogste macht is. Elke denkende mens is een zelfstandigheid in de massa der millioenen, waarin het goddelijk beginsel, immers het scheppend beginsel, gloort of vlamt. Die massa der millioenen zal alle tegenstand in het stof vertreden, enkel door de onweerstaanbare drang van het willen groeien in zieleadel. Geef het zand, dat de natuur in haar kwistige overvloed uitstrooit, slechts de nodige tijd en de onaanzienlijke worteltjes zullen de fundamenten doen scheuren en splijten van paleizen en vestingen, van de bolwerken der machtsbegeerte, van de borstweringen der geldbegeerte. Laten wij die nederige zaden zijn in vergelijking met de groten der wereld. Door diezelfde weldadige weelderigheid der natuur zijn wij "denkende" mensen,. En geen troon zal machtig zijn

Vervolg Bew. p. 126

plicht gehoorzaamt. Want een organisme, een volk, dat zich weerstandsloos door geweld in welke vorm ook laat verslaven, is een onzedelijk organisme, een onzedelijk volk.

DE GEESTELIJKE REVOLUTIE.

I.d.V, afgezien van de practische middelen - hoe moet nu gehandeld worden om het doel zo na mogelijk in het bereik te brengen ? De middelen moeten worden aangewend naar de omstandigheden. Zij worden straks door de omstandigheden zelf in de hand der doeners gegeven. Het is de arbeidsmethode, welke men heeft te onderzoeken en vast te stellen.

Ik wil hier volgen de gedachten van Wendell Philips, uitgesproken in 1852 op een bijeenkomst op een schoolgebouw te Boston, ten doel hebbende de propaganda van de anti-slavernij beweging in Amerika. Het kleed van mijn rede zal algemener, rustiger zijn dan dat van den vurigen amerikaanschen revolutionair, maar ik zal vasthouden aan de leidende gedachte daarvan.

Leven zullen wij met het bewustzijn dat het gevoel en het denken en elk die waagt zich mens te noemen, de allerhoogste macht is. Elke denkende mensch is een zelfstandigheid in de massa der millioenen, waarin het goddelijk beginsel immers het scheppend beginsel, gloort of glimt. Die massa der millioenen zal tegenstand in het stof vertreden, enkel door de onweerstaanbare drang van het willen groeien in zielesadel. Geef het zaad, dat de natuur in haar kwistige overvloed uitstrooit, slechts de nodige tijd en de onzichtbare worteltjes zullen de fundamenten doen scheuren en splijten van paleizen en vestingen, van de bolwerken der machtsbegeerte van de borstweringen der geldbegeerte. Laten wij de nederige zaden zijn in vergelijking met de groten der wereld. Door de zelfde weldadige weelderigheid der natuur zijn wij "denkende" menschen. En geen troon zal machtig zijn tegen ons. Onze geestdrift heet gelijk. Zo zij het. Maar als de slag van dit hart van mij slechts on-

digt dat [illegible]

onderbroken kon worden gericht tegen een zuil van graniet, - in een mensenleeftijd reeds zou die zuil verkruimeld zijn tot stof. Nu, zie dan, dat de woning van het gezag is een woning van graniet. Maar de polsslag van elke menselijke mens slaat er tegen, onophoudelijk. Zie dan, dat de vesting der macht is een vesting van basalt, maar de hartslag van elke mens slaat er tegen, onophoudelijk. Ons zal tijd gelaten worden. En de polsen en harten der mensen zullen hun graniet en hun basalt verkruimelen en verpoederen tot stof, dat de laatste windstoot zal medenemen en verstuiven. Laat dan alles tegen ons zijn. Al het geld, waarmede onedel welvaren wordt gekocht, al de handelsvloten die rijkdom heendragen, al de fabrieken, die rijkdom verwerken, al de milliarden, waarde van koffie en tabak en rijst en suiker, al de mijnen die goud voortbrengen, ook al de mijnen, die het zilver leveren. Laat dat alles tegen ons zijn. Wij zullen het winnen. Want de harten der menschen zijn met ons.

Niets is zo sterk als een menselijke idee,. Een krankzinnige monnik in Amiens sprak een sentimentele gedachte uit. En de helft van Europa werd er door voortgezweept naar Azië. En het lot van koninkrijken werd er door gewijzigd. In een duistere werkplaats te Boston begon een krankzinnige, - hij was een idealist - geholpen door een negerjongen een beweging tegen de machtigen zijner wereld voor de bevrijding van de allererbarmelijksten in die wereld, de slaven. En millioenen werden tegen elkander in de strijd geworpen en het bloed van vrije lieden stroomde voor de bevrijding dier slaven, want, helaas, is nobel bloed steeds de prijs van verlossing en bevrijding. Laten wij dan krankzinnig zijn. Dat God ons allen krankzinnig make. Opdat wij voor een ogenblik vergeten de koude berekeningen van ons verstand. Opdat wij onze ziekelijke harten onder de dwang van een menswlijkheids-ideaal kunnen doen kloppen, kloppen, kloppen. Want er is boosheid gekomen in alle machtswetten. En nu zijn die machtswetten gedoemd te worden vernietigd,

digt dat Indonesie voorbestemd is een anderen weg in de [illegible]

zo goed als een bolwerk gedoemd is te worden vernietigd, wanneer de mijngangen daaronder met kruid geladen zijn. Ja, de machthebbers hadden evengoed zelf die mijngangen kunnen graven onder hun bolwerken en zij hadden die even goed zelf kunnen vullen met het kruit.

O N S N I E U W G E L O O F.

Dat moet ons geloof zijn, ons nieuw geloof. Ons geloof in de rechtvaardigheid van onzen hartslag! Mag dan elk van ons nog zo krenkzinnig zijn! Iets meer is niet nodig, dan wat geloof, want al het andere zal voortkomen uit dat geloof. Met ons geloof zullen wij Onze zaak winnen. Ons geloof, dat ons afwendt van de vele dagbladen. Van de nog meerdere preekgestoelten. Van de honderden liberalen. Van de duizenden conservatieven. De tienduizenden vrijzinnig democraten. Van de nog meerdere duizenden staatslieden van allerlei kleur in alle parlementen der wereld en daarbuiten,. Van de millioenen der baatzuchtigen. Van de milliarden in de staatskassen. Van de macht van alle partijen. Van elke granieten regering. Van het ijzeren leger. Van de stalen vloten. Van al wat ons geleerd wordt te achten als groot en sterk. Ja, sterk vooral. Ons geloof, dat ons doet terugkeren, naar het onschuldige kind, naar de zachte vrouw, naar het eerste ongeschoorde protest tegen de boosheid der wetten. Want daarin doet ons geloof ons herkennen de grote toekomst, het eerste gerommel van de vulkaan. De indische vulkaan rommelt reeds onheilspellend sterk. De toekomst, die bestemd is om al die machtige dingen te vernielen en te vernietigen. Die bestemd is om in de gloeiende lava van zijn uitbarsting te bedelven al de belachelijke, onbeduidende welvarendheid, die thans ligt te dommelen, onrustig, wijl bewust harer misdadigheid.

Heilig is het denken van het volk. O, ik ben mij bewust, dat het gevaarlijk zijn kan, en geweldadig, zo goed als geweldig, dat denken van het volk. Nu eens leeft het in de wens te gehoorzamen aan alle wetten, hoe boze ook. Het zou ons het leven nemen in die wens. Maar het zal ook een-

maal leven ind e wens enkel te gehoorzamen aan edele wetten. Dan zal het de onschuldig-gevangenen bevrijden uit de kerkers. Dan zal het de hoog-getroonde misdadigers slepen naar het schavot. Dan zal het de buks laden om gerechtigheid te oefenen, - ja, God zij dank- aan wie de gerechtigheid heeft beledigd. Het heeft geleefd in Rusland nu kort geleden, en - God zij dank - daar heeft het geleefd in de wens zich te verzetten tegen het boosaardige en zelfzuchtige en misdadige in de wetten en instellingen. Het heeft geleefd voor kort in die andere landen van Europa waar eindelijk de macht van het regeergeweld werd vernietigd. Het leeft er nog in Europa in die heilige wens het goede en edele en schone en ware te brengen aan de mensen. Het leeft er in die wens van Christus, niet de vrede te brengen te brengen, maar het zwaard.

Het is dus aller belang onzen buurman, anzen naaste, te leren, dat ook de nederigsten onder ons een recht hebben op een oneindige eerbied voor hun rechten. Daarom ook zijn zelfs het bezit en het leven van onze tegenstanders afhankelijk van onze leer en onze levende propaganda, dat er eerbied zal zijn voor de rechten der nederigsten onder ons. Laten zij dat bedenken, die hun intellect, hun vernuft, hun rede scherpen, op zoek naar handigheidjes en middelen om onze stem te smoren, in regering of bestuur, in commissie of college, in pers of parlement. Eeuwige waakzaakheid alleen is de voorwaarde voor de vrijheid. Want de macht poogt steeds te gaan van de meerdheid naar de minderheid. Van de minderheid naar de weinigen. Van de weinigen naar de enkele. Het manna van de vrijheid moet dagelijks vergaard worden, opdat het niet rotte. Het levende sap von heden is sterker en levenbrengender dan de dode bast van gisteren. De hand die de macht omvat, wordt noodwendigerwijze door ontaarding of uit kastegeest, tot het instrument van de vijanden van het volk. En enkel door nimmer eindigende waakzaamheid zal de volksman-in-macht ervan worden weerhouden een despoot te worden. Zo dan ook enkel door nimmer eindigende agitatie kan een volk voldoende wakker gehouden worden dat [illegible]

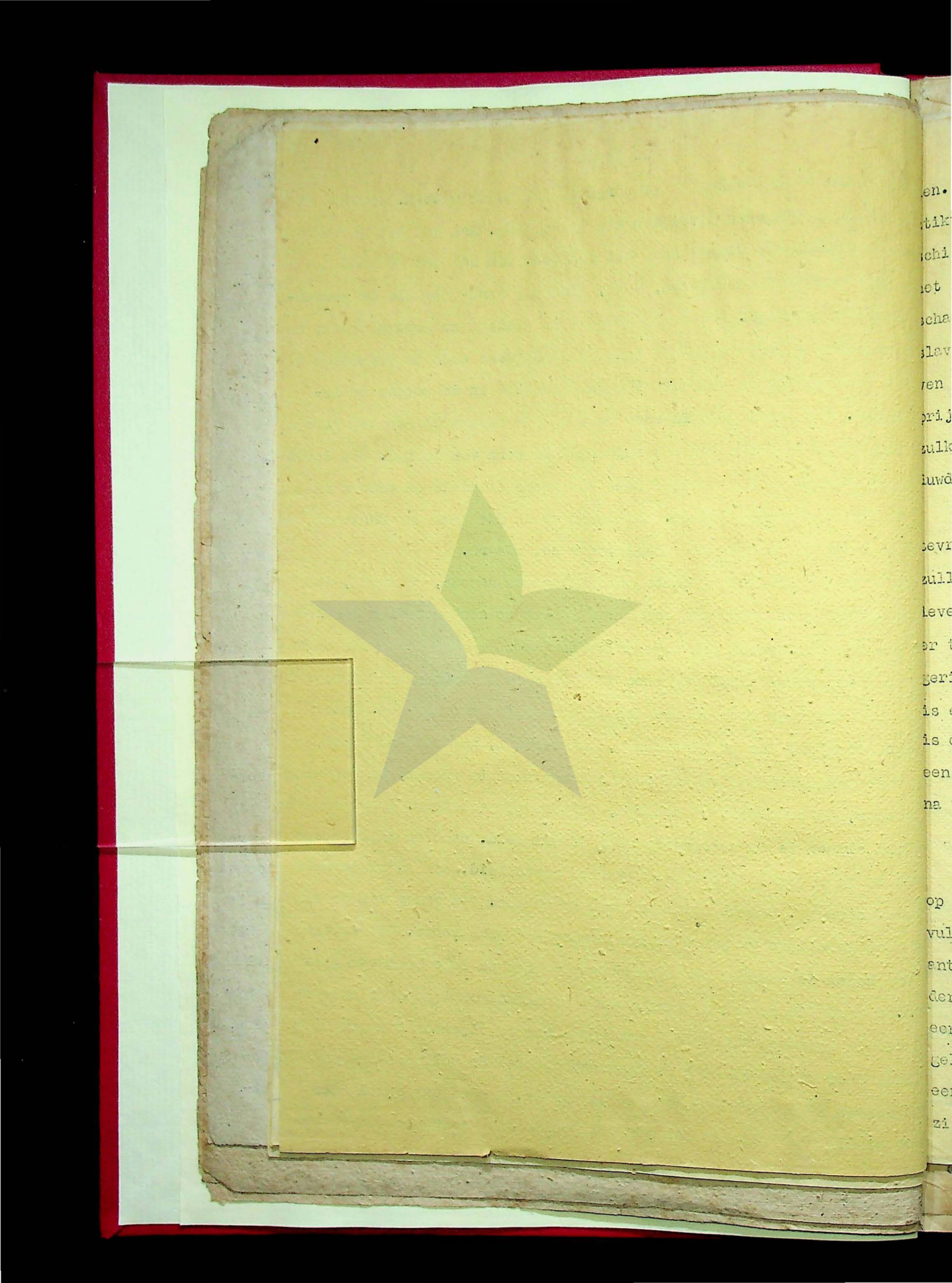

en. Wakker, opdat het zie, dat het beginsel der vrijheid niet wordt ver-
tikt en vermoord in materieel welvaren. Achter alle wolken is zonne-
chijn. Alle euvelen verbergen het goede, Zo zal ook de onderdrukking
et goede verbergen. Want de noodzakelijkheid tot verdrijving en af-
schaffing van onderdrukking, van slavernij, zal de onderdrukkers en de
slavenmeesters zelf er van terughouden in te dommelen in weelde of bedol-
ven te worden onder het goud van hun winst. Daarom ook zullen wij niet
prijzen een volk, dat rustig en vergeten leeft. Want in zulke tijden bij
zulke volkeren heeft de dwingelandij de spiegel der vrijheid overschaduwd
luwd en verduisterd.

En daarom ook waarschuw ik met de meeste klem er mijn volk tegen,
evreden te zijn met beloften, zwart op wit gegeven, dat zijn rechten zu-
zullen worden geëerbiedigd, zijn belangen zullen worden gediend, zijn
levenswensen zullen worden vervuld. Waarschuw ik het hier inde volksraad
er tegen met alle kracht van mijn geloof, er bij te berusten dat de re-
geringsmacht zal worden uitgeoefend over het volk, zonder het volk. Het
is een valse leer, die leert, dat een volk dan tevreden mag zijn. Zo min
is dat juist als het beeld der Epicuristen, die zich God voorstelden als
een Wezen, dat een ingewikkelde machinerie aan het werk had gezet en daar
na te ruste was gegaan.

VOORTDURENDE AGITATIE!

De menselijke samenleving elke maatschappij elke staat bestaat slecht
op voorwaarde ener onophoudelijke agitatie. Tevredenheid is een onver-
vulbare paradijswens. Tevredenheid is voor een volk de sociale dood. Elke
anti-onderdrukkingsbeweging, elke beweging voor de verkrijging van meer-
dere rechten, voor de verkrijging van alle rechten, is een voornaam, ja,
een onmisbaar deel van de machinerie van de staat. Zij is geen ziekte
gelijk zij hier werd genoemd door een mijner medeleden. Zij is evenmin
een medicijn, zoals gemeend wordt door goedbedoelende volksleiders. Neen,
zij is het normale leven van een staat, de normale toestand van het volk:

digt dat Indonesie voorbestemd is een anderen meester in de handen te val-

Nooit zal een volk het kunnen stellen buiten zijn profeten, die de eentonigheid van de weelde moeten verstoren. Profeten, die telkens en telkens weer het volk zullen moeten wekken, of wakkerder moeten maken, opdat het zal blijven denken aan de grote idealen, welke telkens weer dreigen uit zijn herinnering te vervagen. Profeten, die immer weer beroering moeten brengen in de wateren, opdat er niet ziekte kome door stilstand.

Elke regering moet bederven. Elke ambtenaar is door de aard van zijn ambt een afvallige. Hij moet zijn een vijand van het volk. Want het ogenblik, dat hij zich bij de regering voegt, stelt hij zich tegenover de agitatie des volks, welke een levenszaak is voor elke gemeenschap. Een gemeenschap is niets anders dan een voortdurend bewegen, een voortdurend eb-en-vloed, een voortdurend overvloeien.

De beginselen van onze Dipa Negara zijn niet de beginselen van heden.

De idealen van onzen Groten Sultan zijn niet de idealen van thans. De volksgemeenschap, die te slapen gaat in het goede vertrouwen op grondwetten en adat, op politici en staatslieden, op vorsten en parlementen, voor de waarborging van haar vrijheid en haar rechten, zal in het geheel geen vrijheden hebben ens al haar rechten inboeten. Telkens in een mensenleeftijd zal de gemeenschap moeten worden opgewekt tot een nieuwe poging zich meerdere vrijheden te veroveren. Een anti-tyrannie beweging is een noodzakelijkheid voor elke eeuw, voor elke decade, voor elke dag. Opdat de waakzaamheid voortdurend daarzij. Opdat zij belet worde in te dommelen. Steeds zullen wij de wapens met ons dragen. Ja, zelfs is het s aan te raden, dat de vinger aan de trekker zij. Gelijk in de dagen der grote oorlogen onze voorvaderen opgingen ten gebede met zwaard en met kris.

Laten wij hopen, dat het jongste kind, dat thans leeft eenmaal de hand zal leggen op het hoofd van het jongste kind dat zijn grijze ha-

digt dat Indonesie voorbestond in een anderen meester in de handen te val-

ren zal zien en zeggen : zie, de beweging is begonnen toen het Indische Volk begon een slavenvolk te worden. De beweging werd herhaald met elke bloedige opstand, waarin de wordende slaven nog poogden zich aan hun lot te ontworstelen. De beweging herleefde en voerde helaas tot vrijheid nog niet in de roemrijke Vijf Jaren, de jaren van Dipa Negara. De anti-tyrannie-beweging zal niet eerder eindigen, dan wanneer de vrijheid is terug veroverd. De anti-tyrannie-beweging is het bewijs van de gezondheid van het volk, dat aan slavernij niet gewennen wil,. Een tyrannie is naar de betekenis van het woord overal daar, waar geen zelf-zijn reëgeert. De anti-tyrannie-beweging, die wij voeren is niet de dosis van bittere medicijn, maar het dagelijkse maal, het dagelijkse bordje rijst, het dagelijkse manna van het volk, dat daar nog zwerven moet in de woestijn.

Maar, M.d.V., er is geen Kenaän in de staatkunde. Geen land, overvloeiende van melk en honig. Alle volkeren zwerven in de woestijn. Alle volkeren hebben het dagelijkse "manna" nodig, dat van God verkregen wordt opdat zij niet omkomen. Alle volkeren hebben anti-slavernij-bewegingen, anti-tyrannie-bewegingen, <u>alle volkeren hebben vrijheidsbewegingen nodig.</u>

Gelijk gezondheid ligt in arbeid en er geen andere open weg daarheen is dan dóór te arbeiden, zo ook is er geen open weg naar de veiligheid ener gemeenschap, dan door die der spiedende waakzaamheid. Demosthenes heeft gezegd, dat in spiedende waakzaamheid, in het wantrouwen de zenuwen van de geest schuilen. Zo willen wij wantrouwend zijn en spiedend waakzaam, opdat onze geesteszenuwen niet inslapen en verdoofd worden. Laat ons er daarom voor zorgen dat deze schildwacht houdende zenuwen steeds op post zijn. Laat onze geest steeds en steeds vervuld zijn van het geloof van onze zaak. Laten wij onze harten bevelen te kloppen, kloppen, opdat de vestingen van basalt en graniet, die tegen onze vrijheid zijn opgetrokken door de vijandige machten, zullen neerstorten als

digt dat Indonesie voorbestemd is een anderen meester in de handen te val-

de muren van Jericho voor het bazuingeschal, dat is : voor het geloof van de spiedend waakzame zwervers in de woestijn.

Ons symbool is de oceaan,. Behouden door de eeuwige wetten van de zwaartekracht, dat is der heilige noodzakelijkheid, is hij slechts daarom zuiver en rein, wijl hij nimmer in rust is. Het symbool, dat onze voorlieden, onze profeten, hebben doen griffen op de penningen, die wij dragen. De oceaan, waarboven de zon verschijnt, hen overgietend en verklarend van het licht. Het licht, de grote zuiveraar, symbool van de revolutie, van onze heilige eerste volksplicht.

H.d.V., ziedaar, waarom ik blijf vasthouden aan onze eis van volledige rechtenverzekering aan het volk.

----oOo&oOo----

...gaat er niet zozeer om een evenwichtspositie in de Pacifiek. -45)

NOTA, houdende Enige Beschouwingen naar aanleiding van de "erkenning" van de Republiek door de Sovjet en de reacties daarop, aangeboden aan de De- van Petimbangan Agung.

Reeds in 1941 werd de betekenis van Indonesia voor de industrie van de V.S. getekend, in de volgende woorden; van den Secretary of State van de V.S. Cordell Hull:

De V.S. zijn voor een belangrijk gedeelte afhankelijk van Ned. Indië voor diverse onontbeerlijke producten, zoals rubber, tin, kinine, kopra enz. Interventie in de binnenlandse zaken van Ned. Indië of enige wijzging van zijn status quo door andere dan vreedzame middelen zou nadelig zijn voor de stabiliteit, vrede en veiligheid van het gehele Zuidzee-gebied." (Papers, relating to the Foreign Relations of the United States; Japan 1931-1941 II Washington 1943 p. 281.)

Men herleze: "afhankelijk" en "onontbeerlijk".

Rubber, tin, en kopra zijn onontbeerlijk voor de oorlogsindustrie; kinine-reserves zijn onontbeerlijk in de oorlogshospitalen. De oorlog stond voor de V.S. voor de deur. Tans staat de 3e. wereldoorlog: de west-europese mie + de V.S. met hun geallieerden, (waarbij straks ook Japan, naar het zich laat aanzien) tegen het communistische blok, waarin ook grote delen van Azië plaats zullen vinden, ook om hun overvloedige voedsel-productie.

Het komt schrijver voor dat alleen een politiek en economisch ongeschoold de hoop kan koesteren dat tussen kapitalistische productiewijze en socialistische productiewijze een duurzame vrede mogelijk is. Ik meen te mogen uitgaan van de stelling dat de gewapende botsing van deze beide economische ideologieën in doelbewuste voorbereiding is.

Een van de simptomen daarvan is de toenemende wrijving tussen de V.S. en de Sovjet, de beide voornaamste paladijnen van bedoelde ideologieën. De buitenlandse politiek der V.S. is er op gericht de Sovjet te omsingelen door een cordon van anti-Sovjet, altans geen pro-Sovjet gebieden. De politiek dezer gebieden toont meer of minder commerciële trekken. Zij begrijpt de bedoelingen der V.S. en ruilt haar bereidwilligheid om aan deze bedoelingen tegemoet te komen in tegen concessies en/of ondersteuningen, terwijl de V.S. naar de mate van de strategische en/of economische belangrijkheid der gebieden maar of minder kwistig zijn bij het verlenen van de gevraagde steun, en naar de mate hunner grotere of geringere bereidwilligheid minder sterke of sterkere dwangmiddelen aanwenden.

De sovjet geeft ons het tegenbeeld te zien. Zij zoekt zich te omringen met haar welgezinde of van haar economisch afhankelijke gebieden, welke als buffers of bondgenoten kunnen dienen in een oorlog en de Sovjet zelf minder gemakkelijk bereikbaar voor de vijand maken.

In deze beschouwing juist dan zal men in dezen tijd van oorlogsvoorbereiding overal daar, waar de V.S. trachten hun invloed te vergroten of te vestigen, ook de Sovjet vinden, indien dit haar mogelijk is, die uiteraard doelt de Amerikaanse activiteit te dwarsbomen, te belemmeren of zelfs onmogelijk te maken. Inderdaad ziet men deze diplomatieke strijd in Korea, in China, in Mongolië, in Iran, in Irak, in Palestina (Israël), in overig Azië, in Griekenland, in Tsjechoslowakia, in Triest, in Italië.

...digt dat Indonesie voorbestemd is een anderen meester in de handen te val-

gaat er niet zozeer om een evenwichtspositie in de Pacifiek. -45)

7 de toekomstige oorlog tot vernietiging van

og intensiever zijn de krachten, die de toekomstige botsing voorbereiden
e onderkennen in het allerbelangrijkste strijdgebied: West Europa.
et Marshall-plan is een slecht gecamoufleerd oorlogsplan. Tegen de vele
iljarden dollars die de V.S. tans uit zg. mensenmin en zg. hulpvaardig-
ed aan de arme oorlogsmoede volkeren van West-Europa ten geschenke geeft,
al de bloem dezer volkeren straks op het slagveld het leven moeten laten.
aar dit werd ingezien ontmoette het plan-Marshall in England, in Frank-
ijk, in België sterke tegenkanting. Maar ook deze landen zijn door de laatste
orlog zo geheel aan de grond geraakt, dat zij economisch en finantieël
an de V.S. afhankelijk zijn geworden voor de weder-opbouw van hun gebie-
en . Zo zijn de V.S. zelf, bij tegenkanting in het eigen land, met name in
et Huis van afgevaardigden, - in staat om de West-europese volkeren te
openen voor aanstaande oorlogsdienst. In England moest een krachtige tegen-
tand uit conservatieve kringen worden overwonnen, voornamelijk een poli-
iek verzet om de labour-regering in discrediet te brengen. In Frankrijk
erzette zich de communistisch beheerste vak-actie tegen het bedreigen
an Rusland. In België wilde men er niet aan, de Benelux tot stand te bren
en. In Italië werden de verkiezingen op de communisten gewonnen met Ameri-
aanse geldtoezeggingen. Den fransen communsiten trachten de V.S. de wind
it de zeilen te nemen door een deel der Ruhr-kolenmijnen onder Franse ex-
loitatie te brengen. In Nederland heeft de reactie zich verkocht tegen
aranties omtrent het behoud van het koloniaal bezit, toen het door de V.S.
j herhaling geïste spoedigste herstel van Indonesië's economische status
iet door de Republiek kon worden bewerkstelligd (door onze onjuiste bui-
enlandse plitiek, die koers hield op London in plaats van op Washington
it herstel werd toen aan Nederland opgedragen, de fooi vooruit voor de
erbintenis, dat Nederland aan de socialistische productiewijze als bond-
enoot zou deelnemen.

Dit alles is slechts vluchtig geschetst. Het gaat om de conclusies,
at om de overwegingen al dienen deze te worden aangestipt.

Wat heeft de Sovjet tegenover het west-europese oorlogsblok gesteld ?

De Sovjet-politiek van Finland tot de gehele Balkan geeft ons daarop
ntwoord. Het " ijzeren gordijn " heeft Europa in tweeën gesplitst. Oost-
uisland, Finland, Hongarye en Rumenië zijn met een opvallende soepelheid
ehandeld. De russische politiek t.o.v. Polen, Tsjechoslowakia
ogoslavia Oostenrijk, Kroatie is die van een beschermer en vriend; t.o.v.
riekenland en Triest uitgesproken anti-amerikaans, t.o.v. Japan, dat door
ac Arthur tot oorlog wordt opgeleid, afwachtend.

Wat nu Indonesia betreft, de Sovjet beschouwt dit gebied als een voor-
aadschuur voor de V.S. t.o.v. onontbeerlijke producten voor de amerikaanse
rlogsindustrie en van voedsel. Dat dit gebied bovendien nog in naam Neder-
lands bezit is, moet voor de SOvjet een tweede reden zijn geweest om en
ederland en de V.S. hier de voet dwars te zetten. De jongste parallel zien
ij in de erkenning van Israël door de Sovjet. Enerzijds een spelen op de
lmpatie van het invloedrijke en finantieel sterke joodse bevolkingsdeel
n de V.S.;anderzijds een zet tegen het voor Rusland politisch waarschijn-
lijk verloren arabische gebied, waar de amerikaanse dollar met kwistige
and werd rondgestrooid;- enerzijds een klap aan de engelse west-europese
lokpolitiek contra Sovjet en tans, met het oog op de voor England dwingende
oddzaak tot vrijhouding van de weg naar India en derhalve tot vriendschap-
elijke politiek jegens Arabië, het instandhouden van roerige toestanden
n West-azië.

De eventueel officieel te bevestigen erkenning van onze Republiek door
Sovjet zie men in dit licht. Ook hier moeten de V.S. moeilijkheden in
weg worden gelegd. Ook hier moet Nederland een afstraffing krijgen voor
aansluiting bij de anti-russische West-europese Unie. Dit zijn de hoofd-
omenten.

tegenwoordiger der Republiek (Gezaghebber) [illegible]
digt dat Indonesie voorbestemd is een anderen meester in de handen te val-

[illegible] zijn de kwesties, die de toekomstige botsing veroorzaken
[illegible]kennen in het allerbelangrijkste strijdgebied: West Europa.
[illegible]shall-plan is een slecht gecamoufleerd oorlogsplan. Tegen de vele
[illegible]en dollars die de V.S. thans uit zg. noodzaak en zg. hulpvaardig-
[illegible]n de arme oorlogsmoede volkeren van West-Europa ten geschenke geeft,
[illegible]e bloem dezer volkeren strekke op het slagveld het leven moeten laten.
[illegible]dit werd ingezien ontmoette het plan-Marshall in Engeland, in Frank-
[illegible] in België sterke tegenkanting. Maar ook deze landen zijn door de laatste
[illegible]g zo geheel aan de grond geraakt, dat zij economisch en financieel
[illegible]e V.S. afhankelijk zijn geworden voor de weder-opbouw van hun gebie-
[illegible]. Zo zijn de V.S. zelfs bijv tegenwoordig in het eigen land, met name in
[illegible]mia van afgevaardigden, - in staat om de West-europese volkeren te
[illegible] voor aanstaande oorlogsdaden. In Engeland moet een krachtige tegen-
[illegible] uit conservatieve kringen worden overwonnen, voornamelijk een poli-
[illegible]verset om de Labour-regering in discrediet te brengen. In Frankrijk
[illegible]te zich de communistisch geheerst, verzette tegen het bedreigen
[illegible]nland. In België wilde men er niet aan, de Benelux tot stand te brengen
[illegible] In Italië werden de verkiezingen op de communisten gewonnen met Ameri-
[illegible]e geldtoezeggingen. Den Franssen communisten breekten de V.S. de vlug
[illegible] zeilen te nemen door een deel der Ruhr-kolenmijnen onder Franse ex-
[illegible]tie te brengen. In Nederland heeft de reactie zich verzoent tegen
[illegible]ies ombrengt het behoud van het kolonisal bezit, toen het door de V.S.
[illegible]delijke geholpte opbouwtempo van Indonesië's economische structuur
door de Republiek kon worden bewerkstelligd (door onze onjuiste bui-
[illegible]tsche politiek, die koers hield op Londen in plaats van op Washington
[illegible]ereerd werd toen aan Nederland opgedragen, de taak voorwerkt voor de
[illegible]ntenis, dat Nederland aan de sociallistische productiewijze als bond-
[illegible]t zou deelnemen.
[illegible]t alles de slechte vlucht gecachet. Het gaat om de conclusies,
[illegible] de overwegingen al dienen deze te worden aangepast.
[illegible]t heeft de Sovjet tegenover het west-europese oorlogsblok gestaald ?
[illegible]e Sovjet-politiek van Finland tot de gehele Balkan geeft ons daarop
[illegible]rd. Het " ijzeren gordijn " heeft Europa in tweeën gesplitst. Oost-
[illegible]land, Finland, Hongarije en Roemenië zijn met een opvallende snelheid
[illegible]heid. xxxxxxxxxx De russische politiek t.o.v. Polen, Tsjechoslowakije
[illegible]avis Oostenrijk, Kroatie ja die van een beschermer en vriend; t.o.v.
[illegible]land en Turkijet uitgesproken anti-amerikaans, t.o.v. Japan, het door
[illegible]ur tot oorlog wordt opgejaagd, afwachtend.
[illegible]n Indonesie betreft, de Sovjet beschouwt dit gebied als een voor-
[illegible]voor de V.S. t.o.v. onontbeerlijke producten voor de amerikaanse
[illegible]nduserie en van voedsel. Dat dit gebied bovendien nog in neem Weder-
[illegible]bezit is, moet voor de Sovjet een tweede reden zijn gewaest om en
[illegible]land en de V.S. hier de voet dwars te zetten. De jongste parallel zien
[illegible]n de erkenning van Israël door de Sovjet. Enerzijds steeds joodse bevolkingsdeel
[illegible]ie van het invloedrijke en financieel sterke joodse bevolkingsdeel
[illegible]V.S.;anderzijds een zet tegen het voor Rusland politiek waarschijn-
[illegible]verloren arabische gebied, waar de amerikaanse dollar met kwistige
[illegible]werd rondgestrooid;- enerzijds een klap aan de oneglse west-europese
[illegible]lijke concurs Sovjet en tsaa, met het oog op de voor Engeland dwingende
[illegible]k tot vriendschap van de weg naar Indie en derhalve tot vriendschap-
[illegible]e politiek tegens Arabië, het instandhouden van roerige toestanden
[illegible]t-oosie.
[illegible]e eventueel officieel te bevestigen erkenning van onze Republiek door
[illegible]et zie men in dit licht. Ook hier moeten de V.S. mogelijkheden in
[illegible]e worden gelegd. Ook hier moet Nederland een afstelling inzien voor
[illegible]alisting bij de anti-russische west-europese Unie. Dit zijn de hoofd-

[illegible]ten.

het gaat er niet zozeer om een evenwichtspositie in de Pacifiek.
[illegible] zal de reactie der V.S. kunnen zijn.
voor de V.S. is de communistische propaganda een niet te verwaarlozen factor. Natuurlijk is weer tegen grouwen in te [illegible] in zijn uiteenzetting naar voren schuift: "Zolang er nog [illegible] communistische zaad het welig tiert. Als het volk het goed heeft, zal de communistische propaganda geen voet[illegible]." Dit zal ook het standpunt van de amerikaanse politiek te overwegen zijn. Het schijnt ons economische groei en ontwikkeling, voornamelijk door de blokkade de verhindering van onze im- en export door [illegible] beslissende factor schadt in betekenisvolle mate onze simpatie voor de V.S. waarin wij zo gaarne onze beschermers willen zien. Toch kan het voor de V.S. niet onverschillig zijn hoe wij onze gevoelens jegens hen en tegens de Sovjet zijn, die ons, naar het schijnt, willen losmaken van de overeenkomsten, welke ons worden opgedwongen, ondanks alle mogelijke doorspiegelingen van het tegendeel.

Vooral in West-Azie dat voor de V.S. strategisch van belang is, hebben zij rekening te houden met de islamitische sentimenten van Arabie en Indonesie. Vandaar dat Prof. Graham, een van Amerika's algemeen bekende politici, zich hier bij ons zoveel aan de islam liet gelegen liggen, de enige band die sterk genoeg is om 98% van ons volk samen te binden.

Evenmin kan het de V.S. onverschillig zijn, dat opnieuw het verschroeide-aarde-middel door ons zou moeten worden toegepast bij opnieuw inzettende gewelddadige dreiging. Hoe staat es dan om de onontbeerlijke producten voor Amerika's oorlogsindustrie: rubber, tin, kinine, kopra enz. Nog steeds willen de V.S. een snel economisch herstel van Indonesie. Thans meer dan ooit.

Het zou denkbaar zijn, dat Amerika's reactie op de erkenning van onze republiek door de Sovjet een politieke zwenking bracht, die velen de druk van "nederlandse interpretaties" met meer gerustheid t.o.v. vanuit de gelederen der communistische ideologie zou doen bestrijden.

Volgens een van deskundigheid en inside-kennis blijkgevende correspondentie in het reactionaire dagblad "Trouw" uit de V.S. zou er een toezegging zijn gedaan door het amerikaanse export-kapitaal aan de nederlandse staat, denkelijk via de wereldbank, die dadelijk aandachte economische belegging verlangt, tot verstrekking van een lening van 400 millioen dollars tot economisch herstel van Indonesie, mits de regering der Republiek zitting zou hebben in de pre-federale overgangsregering, [illegible] is die er op wijst, dat de V.S. [illegible] niet helemaal gesloten hebben.

Het lijkt niet aannemelijk dat de V.S. zelf hun beginsel zouden schenden: "dat andere dan vreedzame middelen nadelig zouden zijn voor de stabiliteit, vrede en veiligheid van het gehele Zuid-Zeegebied," al hebben zij dan ook een "politionele actie" oogluikend toegestaan, waarvan Graham in de misleidende voorstelling samenvatte in zijn snerpende uitspraak; "De Republiek heeft de politionele actie overleefd."

Zo gezien lijkt het ons geboden rustig af te wachten totdat wij in het bezit zullen zijn van de officiele gegevens ter zake van het karakter van de nu vermoedelijk aangeknoopte relaties tussen de Republiek en de Sovjet. In elk geval heeft de Sovjet ons een goede dienst bewezen met haar toenadering. Komende van een zo machtige staat, heeft zij de status der Republiek versterkt, ergo het nederlandse standpunt in de strijd met ons (die voor vrijwillig samengaan moet doorgaan) verzwakt. Dit moet reeds als winst beschouwd worden. Een verscherpte russische controle in de UNO op de nederlandse acties is gewis te verwachten. En ook dat is winst.

Djokja, 11 Juni 1948

---

tegenwoordiger der herboren (Nationaal) Indische Partij de [illegible] digt dat Indonesie voorbestemd is een anderen meester in de handen te val-

N O T A ter vastlegging onzer gedachten omtrent de aard van Cochrane's "nieuwe instructies".

Zowel onze eigen draadberichten uit Lake Succes als die van Mr.Jonkman, dïmissionair minister van overzeese gebiedsdelen te Den Haag, aan de nederlandse vertegenwoordiger, leider der nederlandse delegatie, Mr. Elink Schuurman te Djakarta, hebben enige - bizondere, - nadruk gelegd op de "nieuwe instructies", die het amerikaanse lid van de Commissie voor Goede Diensten, Cochrane, vervanger van zijn ambtgenoot Coert DuBois, zal medekrijgen.

De heer Cochrane krijgt dus instructies mede van Washington, behalve dat hij zich te houden zal hebben aan de richtlijnen en beslissingen, vastgesteld en nog vast te stellen door de Security Council.

De U.S.A. bedoelt derhalve naast de UNO een eigen politiek t.o.v.Indonesia te voeren.

Daar de UNO ook, en zelfs voornamelijk, een amerikaanse schepping is, - ja zelfs in wezen gedragen wordt door de ideologie der Inter-Amerikaanse Unie, die in 1890 gesticht werd, - moet worden aangenomen dat de Washingtonse politiek de politiek der UNO met haar ruim vijftig aangesloten landen niet zal doorkruisen. Veeleer verlangt het belang der VS. de verzekering van de doorwerking van de UNO-invloed. Steun van de UNO is een hoeksteen van de buitenlandse politiek der VS., die mede ten doel stelt een internationale samenwerking door de toepassing van beginselen en doelstellingen, gelijk belichaamd in het Charter der UN.(Verg.Dep of State Bulletin, 8 Febr.1948 p.177)

De instructies van Cochrane zullen deze gedachte wel belichamen.

Uiteraard heeft ook Coert DuBois gelijksoortige instructies meegehad. Trouwens de Cochrane-instructies zijn "nieuwe instructies", gelijk in hoofde aangeduid. Er waren dus ook andere, eerdere instructies, b.v. die van Coert DuBois.

Er is geen enkele reden om aan te nemen dat Coert DuBois van zijn instructies uit Washington zal zijn afgeweken.

Er is ook geen zichtbare aanwijzing dat Washingtons politiek re Indonesia zich gewijzigd zou hebben.Immers is er ook geen verandering te constateren in de politieke opvattingen van de UN re Indonesia.

Het aandeel dat Coert DuBois gehad heeft in de voorsteller van Amerika-Australie, m.n. het Plan Critchley-Coert DuBois, moet dus wel gestrookt hebben met de bedoelingen van Washington.

Er is misschien bij enkele beschouwers de indruk gevestigd van het tegendeel. Men heeft hier en daar het heengaan van Coert DuBois als een terugroeping opgevat. Zijn ziekte zou een diplomatieke ongesteldheid geweest zijn.

Nog andere indices hebben een indruk gewekt, die wellicht doelbewust opgeroepen is geworden. Met enige, wel wat grote nadruk werd bekend gemaakt dat de artsen Coert DuBois hadden voorgeschreven, niet per vliegtuig maar per

tegenwoodiger der herboren (nationaal) Italiaanse Partij de stelling v[illegible] digt dat Indonesie voorbestemd is een anderen meester in de handen te val-

stoomer naar Amerika terug te reizen. Nog klemmender werd be
kend gemaakt dat Cochrane dadelijk naar Indonesia zou vertr
ken, zonder zijn voorganger te ontmoeten en met deze ~~dus~~ g
ruggespraak te ~~hebben~~ kunnen houden. Eindelijk werd wederom
State Department ingeschakeld bij de benoeming van Cochrane
waarbij ook Coert DuBois werkzaam was geweest en tans ook
ham ~~xxxxxxxxxxx~~ voor Indonesische Zaken ondergebracht is
speciaal adviseur van Marshall, het State Department dat n
de progressieve figuren Ogburn en Barco heeft teruggeroepen
naar men meent, het State Department dat de naam heeft pro
land te zijn.

Intussen werd Cochrane nog voor zijn vertrek zo ernstig
dat hij zelfs niet ingezworen kon worden. Toen hij eindelij
de reis naar Indonesia aanvaardde, was Coert DuBois vermoe
reeds in de States aangekomen.

Indien er met dit alles een mistificatie bedoeld zou zij
komen de vragen op: wie haar dupe moest zijn en met welk d
werd bedacht.

Bovenstaande ontleding moet echter wel de indruk gerech
digd hebben, dat Cochrane, voorzien van nieuwe instructies
slotte toch met een opdracht tot ons komt, die vrijwel het
Critchley-DuBois zal dekken.

Ook het ons medegedeelde verlangen van de VS. - niet va
UNO of Security Council - om binnen twee maanden en zonder
nederlandse "actie" van wat aard ook het conflict tot oplos
zien gebracht, versterkt de veronderstelling dat de mist
tie niet voor ons bedoeld is, waar onzerzijds toch geen be
bestond tegen welke ruggespraak op het Department of State
ja, deze ons gewenst zou zijn voorgekomen. Anders zou het
weest zijn indien wij ons tegen het plan Critchley-DuBois
den verzet.

De overweging dat de nieuwe instructies van Washington,
van de UNO, - aan Cochrane uiteraard zouden moeten inhoude
verzwakking te onzen nadele van het plan Critchley-DuBois,
mij daarom minder gedegen dan die, welke in het oog houdt
nederlandse partij voorgaf tegen dat plan slechts adminis
bezwaar te hebben, omdat het als geheim stuk zou zijn uitgel
en bovendien niet de unanieme instemming van de C.G.D. zou
ben gehad.

De consequentie is dat, indien aan dze zwakke motiveri
nederlandse onwil tegemoet gekomen werd, deze niet meer g
gemaakt zou worden tegen een nieuw, zij het gelijksoortig
dit geval amerikaans plan.

De toevoeging in de berichten dat er door de stelling
tijdlimiet voor het verkrijgen van overeenstemming tusse
en, - indien inderdaad in ernst op te vatten, - met een
ve kwaliteit zou moeten worden rekening gehouden, zou ge
teerd kunnen worden als het begin van een ~~xxxxxxxx~~ tegens
tra de russische actie t.o.v. de dejure-erkenning van de
bliek.

Dat de VS.met zulk ultimatum de geweldsanctie als alt
zou bedoelen, lijkt om dubbele reden niet waarschijnlijk.
eerste toch ware dergelijk optreden niet te rijmen met de
drukkelijke eis van de VS ~~xx~~ van hun ultimatum aan Engeland
derland van 19 Dec.1945, betreffende de erkenning van de
áijke aspiraties van het indonesische volk. Ten tweede

geweldsdreiging van de Security Council en niet van de VS xxx moeten uitgaan. i.v.m.

Wel kan worden aangenomen dat xix de grâonende spanningen in Europa de enorme goodwill, welke de Sovjet voor zich in de indonesische harten gezaaid heeft , door de VS. niet volstaan kan worden met lijdelijk toezien dat de amerikaanse beloften van materiele steun, ook aan Indonesia, haar betekenis zouden verliezen. Immers is de bereidheid van de economische oppermacht der VS.tot steunverlening, ook aan Indonesia, een peiler geweest ter schraging van Amerika's goodwill in het gebied van de Pacifiek en in Midden en Zuid-Oost Azie,

In dit verband zij daarom verwezen naar de uiting van Amerikas belangstelling in de regeling van het indonesisch-nederlands conflict door de voorstellen van de Security Council's Committee of Good Offices, nl.de mededeling aan de pers op 20 Januari van dit jaar, dadelijk na het tekenen van de Renville-overeenkomst, dat de VS. bedoelde voorstellen "uiterst rechtvaardig en practisch" xx (eminently just and practical) vonden, een gezonde basis voor de politieke en economische ontwikkeling van Indonesia, en zegenrijk, niet enkel voor Indonesia en Nederland, maar ook voor de rest van de wereld, waarna de belofte volgde dat de regering der VS. de wegen en middelen bestudeerde om haar economische en finantiele hulp bij het economisch herstel van Indonesia nog uit te breiden.

Wel is waar treft in die belofte dat eens gesproken is van "the Indies" en andermaal van xx "the progress of reconstruction in the Netherlands East Indies", maar dit is wel natuurlijker-wijze een consequentie van de aanvaarding van het souvereiniteitsbeginsel "as a basis for the settlement of the Dutch-Indonesian dispute."

Van groter belang heeft mij indertijd toegeschenen, en wil mij nog steeds toeschijnen, dat de VS. zich solidair verklaard hebben met deze xxxxxx "eminently just and practical" voorstellen.

De interpretatie van de Renville-voorstellen door het plan Critchley-DuBois kan van deze solidariteitsverklaring niet zijn afgeweken, zonder dat de amerikaanse vertegenwoordiger in de delegatie zou zijn gedesavoueerd.

Dit is niet gebeurd. Integendeel, tegenover "the Russian move past een verdergaande betuiging van goodwill dan de platonische bewondering voor "the spirit of high statesmanship" bij Nederlanders en Indonesiers.

Het is in de VS. natuurlijk duidelijk dat met de dejure-erkenning van de Republiek door de VS. met eenmaal alle indonesische en in dit verband ook Pacifiek-problemen opgelost zouden zijn.

Zelfs waar wij te bedenken zouden hebben dat de politieke lijnen van het Marshall-plan zulke dejure-erkenning doorkruisen aangezien Indonesia aan het west-europese blok gebonden moet worden, hetgeen het juiste licht op onze erkenning door de Sovjet werpt, moeten wij begrijpen dat het niet het belang van de VS. noch ook "van de rest van de wereld" kan zijn, Indonesia en zijn volk tegen zich in te nemen als tegen "een imperialistische bedoeling om het kolonialisme te eigen bate weer op de been te helpen."

Daarom schijnt het mij toe dat wij zeker geen haast moeten betrachten met het verzwakken door benaderende vermindering van zijn draagwijdte van het plan Critchley-DuBois om aan de "nieuwe

tegenwoordiger der herboren (Nationaal) Indische Partij de overtuiging verdedigt dat Indonesie voorbestemd is een anderen meester in de handen te val-

instructies van de VS." tegemoet te komen; dat wij veeleer
principiële standpunt, door ons tot dusver ingenomen, moet
handhaven, en dienen af te wachten wat Cochrane ons te bre
heeft om daarnaar ons standpunt, indien nodig, opnieuw te
palen, en op die "nieuwe instructies" van de VS. - niet va
UNO - niet vooruit te lopen, te minder waar in de huidige
tieke ontwikkeling, naar het mij wil voorkomen, de tijd me
is.

Kaliurang 3 Aug. 1948

Dr. Soetiabudhi

HISTORISCHE MOMENTEN UIT DE LAATSTE FASE VAN ONZE VRIJHEIDSSTRIJD (1912-45)

O N Z E R E V O L U T I E E I G E N Z A A D I N E I G E N A K K E R .

door
Dr. Danudirdja Setiabuddhi.

Tegenover de hardnekkigheid, waarmee de vijanden van de Republik blijven vasthouden aan de om reden van behoefte opgezette mite dat onze revolutie van japanse makelij zou zijn geweest, moge de historische verwerping van zulke mening nogmaals belichten, hoezeer de politiek bereid is ook leugen en onwaarheid in haar dienst te nemen indien daarmede den tegenstander slechts kwaad berokkend kan worden. In dit opzicht is ook de verst gevolueerde staatkunde nog niet uitgekomen boven de periode, welke gif nog als sluipmoord schuwt, indien en wanneer voordeel te behalen of te bevestigen zij ten detrimente van een antagonist in het politiek tournooi-veld.
Want leugen en onwaarheid doen spiritualiter dienst als gif en sluipmoord, en zijn temporair wel even of meer efficient in hun werking dan deze, ook ten aanzien van het mépris, dat er de oogst van is voor de hanteerders van die verachtelijke middelen.
Kan nu aan de koloniaal-reactionnaire agressie der Nederlanders jegens de Republik zeker geëtiket achtenswaardige staatkunde gehecht worden, evenmin verdraagt gevoel voor spirituele zindelijkheid het tegen beter weten in manipuleren met de voorstelling dat onze Revolutie, die ook de Japanners uit Indonesie verdreef, japanse machinatie als wordingsbron zou hebben te erkennen. De bedoeling van deze calomnie verborg men daarbij te slecht dan dat er ook voor de leek nog goedwillende twijvel kan overblijven voor argeloosheid bij de betrokken voorlichters. Het kwade name moet men daarstaan de taaiheid van de nederlandse luitenant-gouverneur-generaal en wederom ten bate oner indidentele behoefte, gedoctoreerde J.H.van Mook die in diens notoir geworden en karakteriserende onoorsronkelijkheid,in de herhaling van onwaarheid op de kracht van de laster rekent, welke welde licht uiteindelijk zal doen aannemen dat, zonder die vermaledijde niponnofurie, de Indonesiers in overlopende dankbaarheid voor de nederlandsche rie van drie-en-een-halve eeuw er niet aan gedacht zouden hebben te rebelleren.
Hier zijn enige belangwekkende data:

25 December 1912. In een openbare massa-bijeenkomst te Bandoeng wordt de "Oorlogsverklaring" van het Indonesische Volk het nederlandse "moederland" in het aangezicht geworpen.
13 Maart 1913. De Revolutie wordt de nederlandsch-indische regering te Buitenzorg aangekondigd.
27 Maart-14 April 1913. In open brieven aan de nederlandse staatshoofd te 's Gravenhage wordt de komende Revolutie van het Indonesische Volk onafgeschermd belicht.
5 December 1918. Ons recht op Revolutie in onze plicht tot Revolutie wordt in een openbare zitting van de Volsraad te Djakarta ontwikkeld.
11 November tot 29 December 1913. Tweede en Eerste Kamer der Nederlandse Staten Generaal hooden zich intensief bezig met de Indische Partij, de verbanning van een drietal harer voormannen en haar Revolutie-karakter.
12 April - 10 Mei 1919. In een openbaar gemaakt pre-advies voor het 8e. Indonesiers-Congres te Semarang wordt ons volk voorbereid zich te verzoenen met de gedachte aan de komende Revolutie.
7 Juni 1919- De in het openbaar gesproken uitgesproken openingsrede van het 8e. Indonesiers-Congres stelt de Revolutie in uitzicht.
9 Juni 1919. Op het 8e. Indonesiers-Congres wordt in het openbaar verdedigt achttal stellingen de vermoedelijke loop der geschiedenis voor de toekomst met de uiteindelijke Revolutie als slotapotese den Indonesiers voorgehouden.
1 November 1919. Op het Congres van de Serekat Islam, van 28 Oct. tot 2 Nov. dagende te Soerabaja, wordt in een openbare gastrede door den vertegenwoodiger der herboren (Nationaal) Indische Partij de stelling verdedigt dat Indonesie voorbestemd is een anderen meester in de handen te val-

in de handen te vallen, deshalve het voor de Indonesiers noodzakelijk is eigen lot in eigen hand te nemen en zich politiek te stellen op de onvermijdelijke Revolutie.
De historicus kan niet volstaan met deze summiere aangifte. Anderzijds noopt het doel van essay tot kortheid. Beperking in de relatering zal dierhalve occasie tot aanvulling, indien later nodig, moeten openlaten, echter klare verhaal ring niet mogen schaden door te sterk gewenste bekorting. Voor het gemak van de huidige lezer, aan de oude ortografie ontgroeid, is de nieuwe nederlandse spelling hieronder gevolgd. Ook zijn enkele termen in hun tegenwoordig kleed gestoken. Zo. bv. wordt "Indie" vaak door "Indonesië" , "Indiër" door "Indonesiër" vervangen. Schrijver is van mening dat hiertegen weinig steekhoudend bezwaar kan worden ingebracht.

25 December 1912.

In een in aanbouw zijnde feestzaal te Bandoeng werd de constitutie-vergadering gehouden van de 6 Sept. t.v. in voorlopige vorm gegoten Indische Partij. De massa-bijeenkomst vertegenwoordigde ruim 5000 leden partij. Verscheidenen waren zelfs van buiten Java gekomen. De notulen dezer constitutie vergadering zijn toegevoegd geworden aan het later tot de regering gerichte verzoek om verlening van rechts-persoonlijkheid. 1) Van allen aanvang af heeft de I.P. de meest mogelijke openbaarheid en ongenaskerde op rechtheid bestreefd, waardoor de regering bij de later gevolgde actie tegen de Partijleden haar voormannen de betichting dat de I.P. zich in enig opzicht aan misleiding zou hebben schuldig gemaakt, uit de hand genomen werd.
In de notulen vind men dan ook onverzwakt weer gegeven de volgende uitspraak van de voorzitter der vergadering, later ook voorzitter van het hoofdbestuur staande de samenkomst bij acclamatie met uitzondering van één blanco stem gekozen: "Deze avond bedegelen wij de oorlogsverklaring aan het systeem van regeren in deze landen". 2)
Deze "oorlogsverklaring" is als gevolg van de actie der Nederlands-Indische regering zo algemeen verbreid geworden dat in 1913 en volgende jaren zeker niemand, niet staande buiten de lezende samenleving, haar niet kende. Zeker is het, dat geen enkele politieke instantie of geleding van het "moederland" daarvan onkundig is geweest.

13 Maart 1913.

Op Donderdag 13 Maart 1913 werd te Buitenzorg ten paleize door den gouverneur generaal van Nederlands-Indie (toenmalig de heer A.W.F. Idenburg), in presentie van den wd. algemeen sekreteris, jhr. Mr.A.C. de Graeff(later zelf gouveneur generaal) en een afzijds zittende ambtenaar, (later in het gecamoufleerde regeringsverslag in de Javasche Courant van Dinsdag 18 Maart 1913 no. 22 als "een toevallig aanwezende" aangeduid) een Deputatie uit het Hoofdbestuur der Voormalige 3) Indische Partij in audientie ontvangen, Het verslag van die samenkomst, welke van 10 uur tot bij 11 uur v.m. duurde, werd door de deputatie aan het hoofdbestuur der verboden Indische Partij aangeboden. 4) De regering heeft het daarna nodig gevonden in het officiele nieuws-blad, de Javasche Courant van 18 Maart 1913 no. 22, zelf een verslag der audientie te publiceren, dat door den voorzitter van het hoofdbestuur vd. als onwaarheidslievend en tendentieus, moedwillig onvolledig en met bewust opzet als niet-officieel gestempeld, namelijk niet van de regering emanerend, werd verworpen. 5)
De deputatie bestond uit de voorzitter, den vice-voorzitter en den secretaris van het partijbestuur (resp. E.F.E. Douwes Dekker, Dr. Tjipto Mangunkusumo en J.G. van Ham). Het woord werd de eerstgenomende gevoerd.
Uit het verslag wordt hier het volgende weergegeven:
Gouverneur Generaal: -Uw partij ziet, en misschien niet tenonrechte, in u den aangewezen, den gegeven leider en meent met u te moeten streven naar de vereniging der verschillende bevolkingsgroepen en massen.
Voorzitter I.P.: - Dat is de basis van onze actie, Excellentie. De staat Kundige gelijkstelling als grondslag.....
G.G.: Daar hebt u 't weer: staatkundig. Op, die grond reeds kan, zelang:
art

zolang art. 111 R.R. bestaat, uw partij geen rechtspersoonlijkheid ver krijgen.
V.I.P.: -Toch kan dat nimmer worden prijsgegeven.
G.G.: -U meent wellicht dat, wanneer binnen korte tijd,- ook door mijn medewerking, - het artikel 111 uit het Reglement op het Beleid der Regering zal zijn verdwenen, niets uw partij meer in de weg zal staan? Maar dan zoudt ge u toch vergissen, Zolang, ook daarna, het gevaarlijke karakter uwer partij blijf bestaan 6), zal de regering zi ch in het belang der openbare orde tegen haar moeten keren. Ik kan waardering gevoelen voor uw streven door middel der partij tot vereniging der rassen en rasgroepen, maar de woorden in uw program :"voor te bereiden tot een onafhankelijk volkbestaan....." Tot een onafhankelijk volkbestaan! ~~Hiet~~ Niet tot suveriniteit, of zelfbestuur of wat dan ook, maar tot een onafhankelijk volkbestaan . . . .!
V.I.P.: -Ja, zeer zeker, Excellentie, dat is ons eind-ideal, Ons program brengt ten slotte tot uitdrukking het etisch streven van het moederland zelf. Althans zo wordt 't ons voorgehouden.
G.G.: - Ja, ja.....
V.I.P.: -Het heet immers dat de koloniën opgevoerd zullen worden tot het zelfde peil van ontwikkeling etc. als het moederland? En dus, de uiterste konsequentie is.....
G.G.: - Nederland zal nooit aan Indie een onafhankelijk volkbestaan schenken.
Er was een kort ogenblik stilte.

Iets verder vinden wij deze woorden:
V.I.P.: Wij zijn er thans wel van doordrongen, Excellentie, dat de Indische Partij tegenover de regering zal moeten staan.8)
Het komt schrijver voor dat dit duidelijke taal is, door niemand mis te verstaan. Hier werd niet oppositie, maar Revolutie aan-gekondigd. Sfeer en omstandigheden gaven deze woorden de diepe ernst van een uitdaging tot strijd.

27 Maart - 14 April 1913.

Intussen heeft de historie het wel duidelijk gemaakt, dat de Indische Partij niet met deze aankondiging der Revolutie kan volstaan. De voorzitter had reeds op de konstitutie vergadering gezinspeeld op verbanning., welke hij voor zich mogelijk achtte als gevolg van de uitdaging der regering. Ook op, 13 Maart 1913 ter audiëntie te Bogor, en op 22 Mrt. 1913 te Semarangse Congres gaf hij blijk verbanning te verwachten.9). Desniettemin was hij van oordeel dat het belang van land en volk eiste de Revolutie-ideologie met open vizier in het strijdperk te doen vers schijnen om het gezag tot ~~stu~~ke koerswijziging te dwingen. In de open Brieven aan de Koningin van Holland" werd de gelegenheid gevonden om de opperregering in Nederland de niet te doden verwachting van de Indische Partij, staande voor alle lagen, groepen en gezindtem van het Indische Volk, te doenkennen, nl. dat geen andere weg meer open scheen te liggen dan die der gewelddadige Revolutie om het Vaderland van het enkel windbejagende kolonialisme te bevrijden. Het is verleidelijk om elke bek trekkelijke passage dier brieven hier weer te geven. Maar dit zou ons te ver medevoeren. Schrijver bepaalt zich tot het t.z. waarlijk voornaamste.
" Want misdadig ben ik,10), Majesteit. En zeer. Immers behoor ik tot een groep onderdanen, die onder de beheersing van Uw volk bestaat een toch redelijke hoop koestert te enige dage, - moge die dag weldra daar zijn! - zich zelf weze en vrij te zijn ven elke overheersing, welke zij gevoelen moet als een ten onrechte haar opgedwongen heersehappij, uitstromend uit een wijsgerig als tirannie en niet anders dan als tirannie te begrijpen macht gezag." (pag. 16)-
" De Indische Partij streeft en zal immer blijven streven, al wordt zij straks als concreetheid vervluchtigd - naar de bereiking van het ideaal van een vrij Vaderland." (pag. 26).
" Majesteit, het nasionalisme is altijd een misdaad in het oog der overweldigers. Het moedig nasionalisme van Uw Volk was een misdaad in het oog van Filips den Tweede en zijn ambtenaren. Het nationalisme ...

Het nationalisme van ons, Indonesiers, moet dus wel een misdaad zijn in het oog van Wilhelmina de Eerste en haar ambtenaren. Wij begrijpen, - en buigen het hoofd, Majesteit, opdat U de blikken niet zult opvangen, die ons uit onze ogen schieten." (pag. 31).
" Majesteit, men ziet hoe misdadig niet slechts, maar ook h oe ontembaar nationalisten zijn. Het idealisme, dat in de harten . . . post vat, is van granieten constitutie. Daartegen verplettert zich zelfs nutteloos het bomstaal van westerse moordpatenten. Dat wordt zelfs door geen meter dikke kerkervuren gevangen gehouden... Het schijnt als is in de binding der Vrijheid er ene van onsterfelijke onbreekbaarheid."(pag. 32).
Op pag. 33. volgt als vlammende peroratie op het eind van de vierde brief de aankondiging der toekomstige Revolutie, met een aanhaling van uit het Nieuwe Testament, die aan duidelijkheid, vooral voor het diep-christelijk hoofd der nederlandse regering niet te wensen laat:
" En ook is alreeds de bijl aan de wortel der bomen gelegd. Ik doop Uwel wel met water ter bekering, maar die nàhij komt is sterker dan ik. Die zal U met de Heilige Geest en met vuur doopen."
Het is ook in deze geest dat de volgende passages gelezen moeten worden. De literaire vorm bedoelde geenszins de ernst van de inhoud te verzwakken; integendeel, hij beoogde verscherping.
" Majesteit, op de 13e Maart 1913 beriepen zich zeven duizend onderdanen formeel, en zeker wel zeven millioen daarbuiten, op de eerbied Uwer overheid voor de regel: Zodra den onderdaad zich op zijn conscientie beroept, wijke de overheid uit eerbied voor het heilige terug; dan dwinge zij nooit! - Dat beroep was vergeefs. Zij weten dat cynisch bejag op winste de plunje telkenmale deed omruilen voor wat tijdelijk beter paste. Maar toch, brutaler gespeeld met beleden beginsel moge denkbaar zijn, nimmer achter onwilliger zich voegen naar zulke belijdenisse."
Op pag. 36: " Hierop aandringt onze (Indische) Partij, ook hierin zedelijk: wij.... wensen(Uw) tirannie te stuiten. Moet niet onze wrevel met onbedwingbare kracht ons uit het hart en uit het bloed naar het aangezicht vliegen, nu wij zien dat, wie in niets onzer meerdere zijn, hun heerzucht aan ons koelen en ons behandelen, alsof wij hun minderen en onderhorigen waren? Daar komt al wat een karakter en rechtsbesef in ons hart is, met weerzin en wrok tegen op. Dat voelen wij als tirannie; als tirannie van het ergste kaliber; als een kwaad dat wij dulden kunnen noch willen... Om daaran een einde te maken en aan die moedwil ten langen leste elke kans te benemen, roept onze nationalistische Indische Partij om een overheid, die het niet slechts heet, maar het tevens is. Om een macht, die wij als over ons staande erkennen, wijl wij weten dat zij over allen staat en haar bedwang naar recht en op conditie van gelijkheid doet voelen."
Nauw dekbaar, gezien de omstandigheden van de tijd en koninklijke persoon tot wie aanklacht werd gericht, lijkt het, een Proklamatie der Revolutie duidelijker te redigeren!
" Aan het bevonden bevel, dat de staatssouveriniteit àn de conscientie haar onoverschrijfbare grens dient tezien, wordt in (ons) Vaderland geen eerbied en gehoorzaamheid gebracht."
(pag. 38.) " Werd, Mevrouw, de franse revolutie voorkomen door Bastille en schavot? Of slechts verhaast daardoor? Werd enige revolutie bedwongen met vertoon van angst, die schut zocht achter het groot gevaar van den tiram? Gelijk overal elders kan deze strijd (van ons) slechts beloven belachting an nederlaag aan Uw zijde, Majesteit. Houd af daarvan!"
(pag. 40) " Majesteit, hoe licht is Uw regering hier vreesaan te jagen! Nog werd slechts krijgt gevoerd met kogels van papier!"
(pag. 41) " Ons blijft in het oor weerklinken, Majesteit, dat nimmer ons Vaderland op de erkenning van zijn onafhankelijkheid door het "moederland", - hoe stiefmoederlijk dat klinkt in dit verband! - zal mogen rekenen.
"Nimmer".
" Dat woord is zo hard als sabelstaal, zo vinnig als oorlogskogel...."
(Pag. 42) " Majesteit, neen, dit is Uw land niet. Dit is ons land, ons Vaderland. Eens zal het vrij zijn, voor immer!....Eens zal komen de dag onzer Vrijheid... Wij hebben 't ons zelf gezworen: eens zal ons Vaderland vrij zijn !"

11 November tot 29 December 1913.

Deze periode dekt de handelingen in de beide kamers der Staten Generaal t.z. van de nationalistische vrijheidsbeweging in Indonesie in de jaren 1912-1913 en de sensationele arrestatie en "verbanning" van de drieman-schap DD., Dr. Tjipto Mangoenkoesoemo en R.M. Soewardi Soerianingrat, nu Ki Hadjar Dewantoro 11). Zeker niet minder opzien de heeft de bem oeienis van het Nederlandse Parlement gebaard dan de feitelijkheden welke daar-toe aanleiding waren geweest. Alle nederlandse partijfracties hebben hun oordeel doen kennen, alle dagbladen en vele andere periodieken in Neder land en in Indonesie hebben zich betuigd. Weken lang volgden critieken en perspolemieken, vaak te scherp en vaak ook giftig, elkander op. Verschei dene brochures en wijder gaande schriften zagen als gevolg van de po-litieke commerages het licht. 12). Zelfs hebben zich, in later tijd nog, boeken en encyclopedische paragrafen bezig gehouden met de verstrekken van overzichts-en naslag-literatuur aan de opbouw van het historisch inzicht omtrent de roerige periode in het jaar der twintigste eeuw. 13). Tijdens de parlementaire besprekingen verhoogden telegrammen, over en weer de zeeën overvonkend, de sensatie. De publieke stemmingen doorlie pen alle faseh van het gemoedsleven. Dit alles bevruchte in ons Vaderland het Volksdenken op een wijze als door geen andere prikkel ware moge-lijk geweest . En als zowel nederlandse als buitenlandse beschouwers en historiografen van oordeel geweest zijn, dat de nationalistische ideolo-gie der Indische Partij geheel Indonesie heeft doortrokken en alle poli tieke, sociale en andere groeperingen, partijen en verenigingen haar stem pel heeft opgedrukt, haar geest heeft medegedeeld, kan geredelijk hier-mede worden ingestemd 14). als met een oordeel welker juistheid de histo rie bevestigd heeft. Geen andere propaganda, hoe intensief ook geleid, zou in de korte spanne tijd, verlopen tot het uitbreken der Revolutie in Augustus 1945, in staat geweest zijn het denken van het Indonesische volk zo volkomen te richten op de noodzaak tot gehoorzaming aan de recht: eis der Nationale Vrijheid. Zeker zijn zelden in de geschiedenis der volkeren offers aan de vrijheid gebracht met meer gerechtvaardigde uit-zicht op victorie dan die door de velven die na de oprichting van de Indische Partij op 6 September 1912,-"de geboortedag van het indonesisch nationalisme", volgens een harer tegenstanders,- hun vrijheid en hun le-ven hebben ingezet op het altaar van het vaderland. De ironie der nood-wendigheid heeft doen getuigen dat de pogingen van het vreemdnationale gezag over Indonesie om onze Revolutie te beletten, slechts bereikten, dat de komst dier Revolutie aanmerkelijk werd bespoedigd. Het eigen zaad in de eigen akker was ontkiemd en gaf de rijke oogst van 17 Augustus 1945 Zelden werd eenngewelddadige Revolutie zo algeheel door de instemming en de steun van gans een volk gedragen. Zelden roemde een revolutie zich ei gener als werk en nationaal kunnen dan de Indonesische. Wie dit nog steed niet vermag te begrijpen ,moet elke aanspraak op bezit van historisch in zicht prijs geven. Wien de wil tot zulk begrijpen verre is, zal minder o onschuldig vonnis over zich brengen!

De nederlandse en de nederlands-indische regeringen kunnen onmogelijk voorwenden als zou de geest des tijds te zwak gesproken en zij hem dier-halve niet goed verstaan hebben. Reeds in de voorlopig verslag van de ned derlandse Tweede Kamer op de Indische begroting voor 1914 wordt verklaar dat de Indische Partij "de Revolutie predikte" 15). Een officieel pers-communique van de S.D.A.P. 16) stelde vast dat het oogdoel van der In-dische Partij was " de politieke vrijmaking " van Indonesie, hetgeen ook steeds door de sociaal-demokratische koloniale politiek was voorop ge-steld en dat het in de zeer korte tijd van haar bestaan de Indische Parti wist gelukte onder de Indonesische intellectuelen grote aanhang te verwer-ven 17).

Uit de redevoeringen is het ondervolgende uiterst summier samengevat. Van een letterlijke citering kon geen sprake zijn in verband met de ruim-te welke schrijver zich zelf heeft toegemeten. Het standpunt van de rooms-katholieke kamerfractie 18): - De Indische Partij was beslist te-gen het nederlandse gezag. Met ronde woorden had zij aan dat gezag de oorlog verklaard. Van de vertegenwoordiger van dat gezag kon daarom niet verwacht worden dat hij de Indische Partij ook nog de wapens zou leveren

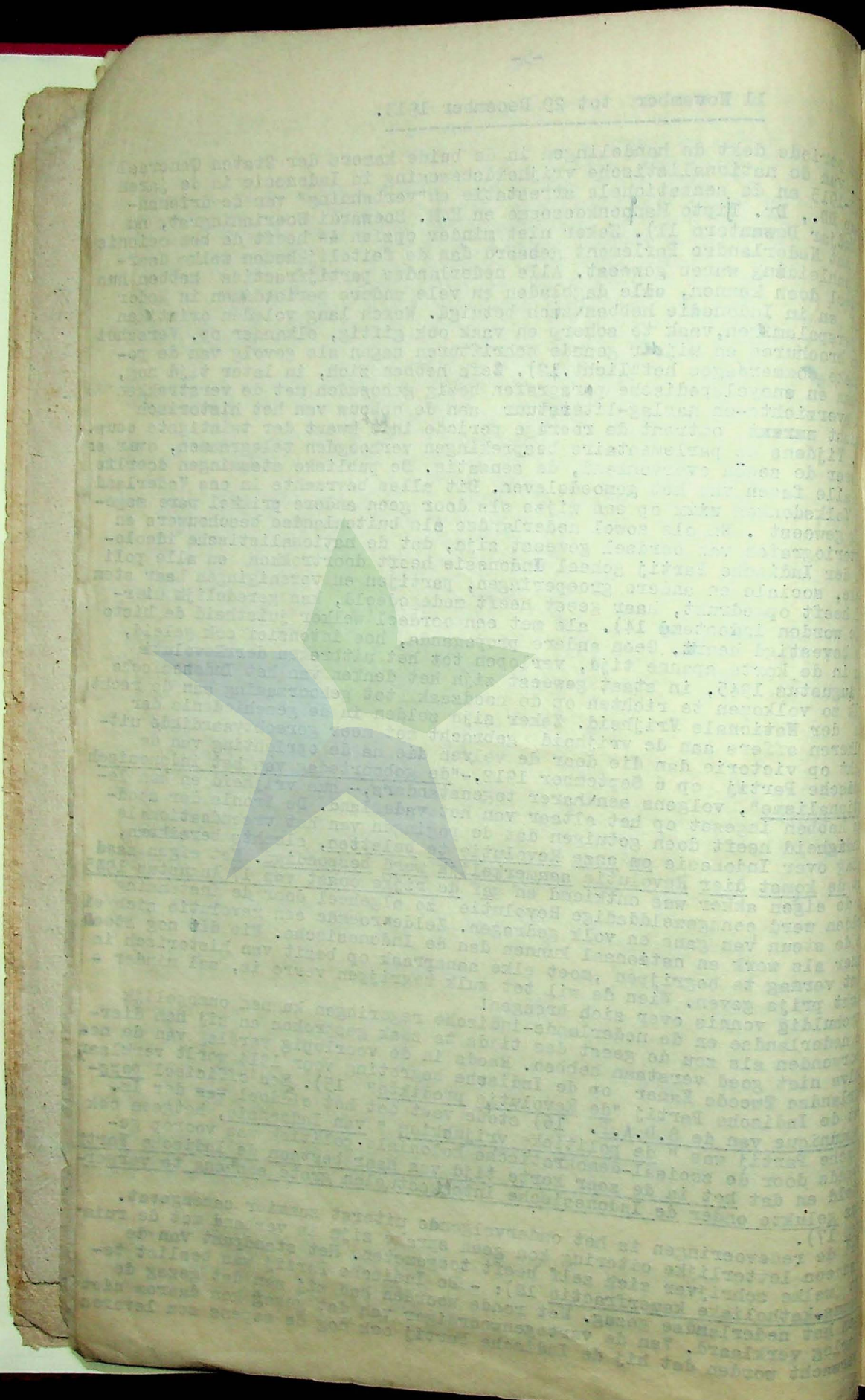

zou leveren om die oorlog te voeren, welke bedoelde de band met de moederland te verbreken.
Het standpunt van de anti-revolutionaire fractie 19) : - De Indische Partij verdiende zeker de aandacht waar zij toch reeds in September 1912 verklaarde niet terug te deinzen voor het allerlaatste middel der Revolutie. Zij sprak steeds weer de duidelijke taal van de Revolutie; de regering moest omver geworpen worden en de Indonesische Staat moest in het leven geroepen worden. Volgens de Indische Partij was het parlementairisme tegenover het imperialisme van Nederland een geheel onvoldoend verweermiddel. Niet als hervormers van bestaande wetten wilden de leden van de Indische Partij optreden, maar als vormers van nieuwe wetten. De open brief aan de Gouverneur Generaal, in"de Expres" afgedrukt naar aanleiding van een voor de Indonesiers beledigende circulaire van de Bond van Geneesheren, in welke open brief met het opnemen van de wapens werd gedreigd, was naar vorm en inhoud de taal van de Revolutie. De Indische Partij was gevaarlijk toen ook de indonesische wereld er in betrokken en de indonesische maatschappij mmm opgeruid werd om het gezag te ondermijnen en de Revolutie te weeg te brengen. Ook hier in den Haag had men gehoord hoe de Indische Partij de Revolutie verdedigde. De Indische Partij is de Partij der Revolutie. Zij was een macht in Indonesie die in haar karakter en haar bedekingen der Revolutie vertoonde, de Revolutie welke zich tendoel stelde het wettig gezag omver te werpen, een Revolutie die brak met de (christelijke) godsdienst, die zich verzette tegen elke wettelijke regeling. De Indische Partij stelde zich ten doel in Indonesie de Revolutie naderbij te brengen.
Het standpunt van de vrijzinig-democratische fractie 20) - Het programma van de Indische Partij was in drie woorden uitgedrukt: Indonesie voor ons! Voor ons d.w.z. voor Indonesiers,halfbloeds,blijvers, voor allen die het eerste bezitrecht hadden door geboorte. Indonesie voor den Indonesier! De vele openbare vergadering van de Indische Partij over geheel Java waren een uiting van openbaar leven. De meeste, zo niet alle vergaderingen stonden op hoog peil. Het was te betreuren dat aan deze uitingen van de openbare mening, het openbare leven van Indonesie in dit parlement op zo geringschattende wijze gesproken is. De open brief aan de gouverneur generaal (zie voor) was inderdaad "een sterk stuk", een uiting van opstandige geest tegen het gezag. De opstandig karakter van de Indische Partij kwam ook uit met kerstmis 1912. Men herinnerde zich die oorlogsverklaring aan het nederlandse gezag. Er mag echter, welke afkeurenswaardige daden het gezag ook pleegt, nooit aanleiding zijn om Revolutie te prediken. Alles moest nu worden voorkomen opdat de opgekomen beweging in het indonesische volk niet in gevaarlijk spoor zou geraken (Hear, hear!).
Het standpuntvan de Uni-liberale fractie 21): - De staatsgevaarlijke geest van de Indische Partij stuurde aan op verbreking van de band met Nederland. Het indonesische volk is echter niet in staat zich zelf te besturen. De Indische Partij was een partij van de Revolutie en daarom was het optreden van de gouverneur generaal juist.
Het standpunt van de Sociaal-democratische fractie 22): Inderdaad vertegenwoordigde de Indische Partij een Revolutionaire beweging. Gelukkig ! Wanneer er geen revolutionairen waren geweest in de geschiedenis, dan waren wij nu nog oermensen. Het revolutionaire was dan ook voor de sociaal-democratie een aantrekkelijk dan afstotend. Een revolutionaire geest is niet verwerpelijk. Natuurlijk was de Indische Partij de regering niet simpathiek, Maar het was ook de bedoeling niet van de Indische Partij om de regering simpathiek te zijn. Het is volkomen juist dat de geest van de leider der Indische Partij een opstandige geest was, zoals er gelukkig hier en in andere landen meer zijn. Het standpunt van regering was echter: op snelle en afdoende wijze te voorkomen dat de Indische Partij met haar jegens het nederlandse gezag vijandige propaganda zich meester zou maken van de leiding in de massale beweging in het Indonesische volk. (attentie lezer).
Vandaar die laakwaardige verbanning. Bij den rechter kon men geen vonnis krijgen ..... Welk een allerjammerlijkst standpunt, ook al was er geen grote onrust in Indonesie. Maar de vrijheidsbeweging in Indonesie gaat toch voort !

Het standpunt van de vrij-liberale fractie 23): - Verstoring en bedreiging van de openbare orde in Indonesie was een ernstiger gevaar dan het in Nederland zou zijn. Het standpunt van de gouverneur-generaal was een juist standpunt geweest. Opruiing en het zaaien van haat en minachting jegens de nederlandse gezag, waaraan de Indische Partij zich had schuldig gemaakt, bevestigde die mening. Revolutionaire afdreiging moest veroordeeld worden.
Het standpunt van de christelijk-historische fractie 24): De Revolutionaire houding van de Indische Partij was de rechtvaardiging geweest voor de houding van de vertegenwoordiger van het nederlandse gezag.
Het standpunt van de Minister van Kolonien 25): - Onderschreven werd het oordeel van de gouverneur generaal : de Indische Partij predikte de Revolutie en had een opstandige geest, en omdat volgens de nederlandse staatsinstellingen moederland en kolonien één zijn, moest de Indische Partij onderdrukt worden, want zij beoogde de verbreking van die band.

5 December 1918-

Op 31 Maart 1913 werd de Indische Partij ontbonden. Hiervan werd openbare aankondiging gedaan, in de vorm van een manifest, dat tevens werd een hernieuwde propaganda van de Revolutie. Het is een lang stuk,te lang om hier in zijn geheel te worden weergegeven. 26) Het gaf het parrool uit voort te gaan met dagelijkse propaganda der indonesische vrijheidsidealen, belichaamd in het program der Indische Partij: Bij elken Indier het Patriottisme te blijven wekken door de bodem, welke hem voed de, de vorming van een volkseenheid op de basis van Staatkundige Gelijkstelling aller Indiers en het Vaderland voor te bereiden een Onafhankelijk Volksbestaan. De Indische Partij, zo werd geproklameerd, had in geheel haar bestaan fier en waardig, zonder verdoezeling van haar doel, het ideaal van het vrije Vaderland te midden der millioenen geplant. Wel was nu de Indische Partij een verboden vereniging, en wel had zij nu te organiseren in de vereniging Insulinde, gezeteld te Semarang, die een regelings-komite had belast met de administratieve automatik van de opname. Wat nu elke burger in zijn hart koesterde, wat hij dacht en wenste, ging niemand aan. Alle Wakkere en Fiere Patriotten zouden hun Heilige Plicht der Organisatie begrijpen. Het Vaderland deed en beroep op hen allen. Zij zouden den staat geven wat hij eisen mocht, maar zij zouden het Vaderland niet ontnouden waarop het recht had: elke Liefde en Trouw. Het manifest eindigde met de opstandige woorden: " De I. P. bestaat niet meer, anders dan in onze harten en hoofden. Maar dáár is zij onsterfelijk! Leve de I.P.!"
Het manifest was getekend door alle bestuursleden.
De heer Vliegen had verklaard in het nederlandse parlement: "toch zal de Indische Partij voortleven!" hij zou gelijk krijgen.

In de openbare zitting van de Volksraad te Djakarta (in Mei 1918 in het leven geroepen naar een onder de druk van de verlangens, door den bannelling R.M.Soewardi Soerjaningrat geuit in zijn brochure "Als ik eens Nederlander was ... " opgesteld Koniklijk besluit, dat het ontwerp van een Koloniale Raad met slechts 28 leden, waarvans slechts 9 benoemde aziatische leden, had vervangen), op 5 December 1918, werden de idelaen der Indische Partij opnieuw onder woorden gebracht. Op wijsgerige gronden stelde de spreker, nu wijlen onze voorman Dr. Tjipto Mangoenkoesoemo, voorheen vice-voorzitter van het hoofdbestuur der Indische Partij 27) was wat in Sept. 1913 in het openbaar was uitgesproken, nl. dat het Indische Volk niet enkel een Recht op Revolutie , maar ook de dure Plicht tot Revolutie had 28).
Hieronder volgt een apercu van deze rede. Zij is te breedvoerig in opzet en ontwikkeling om haar hier in haar geheel weer te geven. 29).
Spreker voelde de plicht rusten op politieke partijen met klare,eerlijke beginselverklaringen de regering tegemoet te treden, vooral waar deze regering op de partinente vraag van sprekers partijgenoot J.J.Teeuwen 30) omtrent het eindoel van de Nederlandse koloniale gezagspolitiek slechts ontwijkend had willen antwoorden. Spreker wenste dat er geen geval twijvel zou bestaan omtrent het karakter der Indische Partij, elk welke,...

welke,door de vorige regering ten dode gedoemd,door deze regering met zo veel meer doorzicht, zo werd erkend als ongestorvene, dat zij een drietal harer voormannenin de Volksraad benoemde.
Spreker aan vaardde de stelling dat elk volk de regering had,die het verdiende, Het indonesische volk bestaat bezat voorheen de macht niet zich te zijn. Daarom werd het politiek afhankelijk. Intussen had hij de stelling niet enkel doordacht, hij had haar ook doorgedacht. Wanneer also een volk de smid was van zijn eigen lot, dan moest men ook erkennen dat,als een volk bezig was de regering te maken, die het verdiende, men het aan dien arbeid moest laten. Spreker had het nu niet over de opbezit van onrechtmatig verkregen goed gebaseerde koloniale praktijk.Hij sprak van de wegen van een logische verstand,dat zich een basis zocht,waarop een politieke maatschappij-beschouwing kan worden opgebouwd. Zijn primaire stelling leidde dierhalve tot een tweede,nl. dat elk volk een onbestrijdbaar recht had op het maken van de regering, of van de staatsvorm,die het verdiende. Er waren teoritisch--redelijk slechts twee wijzen om dat te doen. De eerste was die, welke een bestaande regering of een bestaande staatsvorm geleidelijk veranderde,totdat die staatsvorm geleidelijk was uitgegroeid tot een geheel andere. Geen voorbeeld in de geschiedenis der mensheid was spreker was echter bekend,dat uit een veroudere staatsvorm een geheel andere, nieuwe staatsvorm was geëvolueerd. Langs deze weg der evolutie was nergens van een o m v o r m i n g van een politiek beginsel tot een nieuw, en dat steeds tegengesteld beginsel tot stand gekomen. Steeds trof men bij nauwkeurig onderzoek aan: een volgroeiing van het z e l f d e beginsel 31).
De tweede wijze om een bestaande regering of een staatsvorm te vervangen door een geheel andere, niet daaruit gegroeide vorm, was de revolutionaire wijze. De geschiedenis der mensheid toonde dat overal, het zij vroeger, het zij later revoluties in meest verschillende uiterlijke verschijningsvormen de werkelijk nieuwe politieke beginselen aan de zege hadden moeten helpen. Wie daarom de eerste beide stellingen aan-vaardde, moest redelijker wijze ook de andere aanvaardden, nl. :elk volk had een onbestrijdbaar recht op Revolutie.
De Revolutie moest daarbij natuurlijk en inderdaad d o o r e e n v o l k gedragen worden. De revolutionairen die op de omverwerping van de bestaande regering, op de afschaffing van de bestaande staatsvorm aanstuurden, hadden derhalve tot taak, te bewijzen dat zij in naam van het volk aan hun arbeid waren. Wat was nu het volk? Niet de meerderheid plus één,want het waren de in een volk levende krachten, en niet het aantal individuen die de doorslag geven bij de koers wijziging. Het was natuurlijk niet doenlijk om een priori die krachten te meten en daaruit te besluiten of de krachten-meerderheid mee of tegenwerkte. Nu waren alle revoluties begonnen met in aantal zeer kleine groepen revolutionairen. De allergeringste minderheid was waarschijnlijk geweest die van de Filippino's Emilio Aquinaldo was daar met elf volgelingen de revolutie begonnen, nadat de spaanse overheersers-regering alle die personen had gevangen genomen, van wie zij geloofde dat zij de volkskrachten vertegenwoordigden. De historie toonde aan dat regeringen onder v o l k s-krachten gewoonlijk, in de eerste plaats, ja zelfs vaak uitsluitend de r e v o l u t i o n a i r e krachten verstonden., levende in de volkeren en tot uiting komende leiders. Dat was zeker juist. Want het maken van een regering of van een staats vorm was een scheppende ddad van een volk. Elke schepping werd echter enkel door revolutionaire kracht mogelijk. Alleen de revolutionaire toch was in staat om zonder andere basis dan een idee of een ideologie ,dus spontaan, het Nieuwe, - een schepping! - te doen ontstaan. Geschapen werd toch nooit iets door omvorming van een reeds bestaande schepping. M.a.w. de revolutionaire etiek in een volk was de draagster van het levensbeginsel van dat volk. Of ook: de revolutionairen waren de dragers van dat levensbeginsel,immers van die etiek, en derhalve ook van de scheppende volkskracht. Hoe gering in aantal de dragers waren, toch waren zij de vertegenwoordiger van die wil van het volk, omdat de wil van een volk, gekristalliseerd in zijn leiders, zich manifesteerde in de wil om als volk, als organisme te leven. Wie echter d e w i l van het volk vertegenwoordigden, die vertegenwoordigden het volk zelf. Parlementairs gesproken, stonden zulke personen voor de meerderheid van het volk. Onder koloniale

Onder koloniale verhoudingen bepaalde reeds de antithese: overheerser - overheerste zelf de numerieke meerderheid der overheersten overal daar, waar de politieke idealen uitgingen naar het doen verdwijnen van de overheersing.
Dat deze gedachtengang wel juist was, meende spreker te mogen afleiden uit het feit, dat de geslaagde revolutie door tijdgenoot en nakomeling in het algemeen werd aangezien voor een vooruitgang. Men placht het volk geluk te wensen dat zijn regering, zijn staatsvorm had geschapen. De geslaagde revolutie werd dus blijkbaar zedelijk geacht. Men kon toch bezwaarlijk geluk wensen met een onzedelijke daad, een onzedelijke winst? Een geslaagde revolutie was dus zedelijk, niet omdat het slagen, het resultaat, maar omdat het revolutionaire motief, het met succes bekroonde streven zedelijk was. Aan de zedelijkheid van een streven deed het resultaat niet toe of af. Het motief doet het zedelijkheid in zich. Revolutionaire streven was derhalve voor een volk zedelijk.
Ieder, vervolgde spr., moest trachten zedelijk te handelen. De zedelijke daad manifesteerde innerlijke beschaving. De zedelijkheid in de politieke revolutie lag daarin, dat in het algemeen zedelijk was zich te verzetten tegen agressie, druk, belemmering van de volksontwikkeling, onrecht. Een organisme had tot levenstaak te groeien, uit te groeien, te volgroeien. Dat was een zedelijke taak voor elk organisme, dit door het leven zelf opgelegd. Het was het zedelijke beginsel dat besloten lag in elke vrijheidsstreving.
Spr. voegde nu bij zijn stellingen, hierboven ontleed, de volgende nl.: het was niet slechts een recht van elk volk revolutionair te zijn, het was ook óók een plicht van elk volk.
De rede, door Dr. Tjipto Mangoenkoesoemo in de Volksraad in het openbaar uitgesproken en waarvan hierboven slechts een te kort overzicht werd gegeven, is een documentair stuk voor de historie, die zeker haar hulde aan de kracht der waarachtige overtuiging die uit haar spreekt, niet zal onthouden. Wellicht kan zij ter andere plaatse door onze voorlichtingsdienst alsnog in haar geheel onder ons volk worden gebracht.
Intussen blijkt er uit dat de opvoeding van het indonesischevolk in de Revolutie-ideologies ondanks de nieuwe onderdrukkingspolitiek welke zich wreekte op personen, ongestoord was voortgegaan. Wel was de toekomstblik der overheersers vertroebeld! Wel rekenden zij de macht van wapenen. En wel hadden velen hunner zich laten misleiden door de dwazelijk volgehouden propaganda omtrent een gewenste maar niet bestaande dankbaarheid van ons, overheersten en uitgebuitenen, voor de verondersteldde zegeningen ons geschonken door de vreemd-nationale dwingelandij, zodat zij bij voortduring niet vermochten te vernemen de immer sterker ruisende vleugelslag van de Revolutie, die op 17 Aug. 1945 op eenmaal zou neerschaan. Dat verbijsterde en deed de gidsen der blanke burgerij uitzien naar excuus, naar rechtvaardiging van hun dwalingen: Nippon! Ziedaar de juist op tijd de doos gesprongen staten. Satan.
De historie oordeelt anders . Reeds nu.

12 April tot 10 Mei 1919.

Het ging crescendo.
Aanvang Juni 1919 daagde het 8e Indonesiers Congres te Semarang. Het was een Congres der Indische Partij, welke daar en dan ook als National Indische Partij opnieuw de vaan der revolutie hief.
In de maanden April en Mei 1919 bevatte het officieel orgaan der Vereeniging Insulinde de preadviezen van inleiders op het Congres. Zij bewogen zich op verschillend gebied van regeringszorg en staatsinrichting en waren natuurlijk revolutionair in karakter. Een dier preadviezen bestreek het terrein der politieke ekonomie en bedoelde de strijd te belichten tussen de idee, dat een economische uitbouw van de indonesische maatschappij dienende vooraf te gaan aan de politieke emancipatie, en de idee dat eerst politieke zeggingsschap veroverd moest worden om daardoor in staat te zijn de maatschappij economisch te doen uitgroeien. Het pre-advies stelde de vraag: Economische ontwikkeling of Nationale Bevrijding? Het was afkomstig van de adviseur voor politieke zaken van het hoofdbestuur,32)

en eindigde met de opzet van een 8-tal stellingen, welke de richtlijn aangaven, wijzende naar nationale onafhankelijkheid langs de volgende koers punten: 33)

1. Voortduren de politieke propaganda van de nationale ideelen(i.e. vrijheidsideelen).
2. Vereniging van alle krachten op het gebied der nationalistische ideologie(i.e. ideologie van bevrijdingsstrijd).
3. Prediking van een revolutionaire levensinzicht op elk gebied v/h denken
4. Bestrijding van elke economische, religieuze of politieke strooming, welke de strekking had scheidend en scheurend te werken in/ eigen volk
6. Hinderr verflauwende strijd tot verovering van politieke macht, zonder welke krachtige en snelle economische ontwikkeling onmogelijk was.
7. Hartelijke ondersteuning van elke economische verantwording, die de strekking had in eerste bf verdere instantie afbreuk te doen aan de ~~ah~~ heersende kapitaal macht.
8. De verzoening van de volksgeest met de gedachte, dat bij aanhoudende belemmering van de economische ontwikkeling langs de weg ener onafhankelijke nationale organisatie, de vooruitgang zou moeten worden mogelijk gemaakt door de Geweldbotsing tussen de elkander vijandige economische krachten.

7 - 9 Juni 1919.

Hoezeer ook wetenschappelijk-voorzichtig in struktuur, had zowel het preadvies zelf als de inleidende rede 34) van de adviseur, zo algeheel de ~~rel~~ revolutie-ideologie verdedigd dat op dit eigen congres met algemene stemmen per referendum werd besloten de naam de Vereniging Insulinde te wijzigen in (Nationaal) Indische Partij, en tot voorzitter van het hoofdbestuur de banneling R.M. Soewardi Soerjaningrat (sedert Ki Hadjar Dewantoro) werd gekozen. 35). Duidelijke manifestatie dat de Revolutie leefde was onnodig. Haar paladijn en woordbezorger werd in Januari 1920 gearresteerd, in schijn om de door hem geleide stakings-organisatie der partij op de tabaks-ondernemingen in Solo, en(toen deze toeleg mislukt was door de onwil van de semarangse raad van justitie in aanvankelijk rechtsingang weigerde en later gedwongen om toch tot vervolging over te gaan, de gevangene vrijsprak van het hem ten laste gelegde) opnieuw gearresteerd, in schijn om een niet door hem gepleegd maar hem toch ten laste gelegd persdelict. Hij werd veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf. De ganse gemeente meesmulde : zij liet zich evenmin als de veroordeelde zelf beetnemen : de straf trof den propagandist voor de Revolutie, niet den economist organisator.
Een offer meer in een zee van offers.
Een futiele poging meer tot stuiting van de kolkende stortvloed. De Revolutie bleef groeien in kracht.

1 November 1919.

Van 28 ~~November-t~~- Oct. tot 2 November 1919 daagde te Soerabaja het massacongres der millioenen aanhangers tellende islamitische partij, de Sarekat Islam. Natuurlijk was daar te midden van alle andere partijen en verenigingen en in het veld van politiek en economie van sociale en culturele doelstelling, ook de herboren(Nationaal) Indische Partij vertegenwoordigd. Weer was geheel Indonesie daar te Soerabaja aanwezig. De samenkomst was veel meer dan een congres van de Sarekat Islam: het was wederom een Renez-vous van Revolutionair Indonesie. Daar, in een openbare gastrede, ontwikkelde een der voormannen van de Indische Partij een stelling van betekeniszware inhoud, reeds op 25 December 1912 onder het licht gebracht. Toen werd op de constitutie-vergadering van de Indische Partij te Bandoeng bij de eis tot bewapening van de Indonesiers, het bloed opgehangen van Nederlands machteloosheid om Indonesie te verdedigen, van nederlandse ~~xxx~~ vrees om Indonesiers te bewapenen opdat wij zelf de verdediging van ons vaderland op ons zouden nemen. De eerste wereldoorlog werd toen reeds vooruitgezien. Verwacht werd namelijk dat hij uit de Balkan-oorlog van 1911-1912 zou voortkomen. En er werd gevraagd: wat zou er in dat geval

in dat geval van Indonesie terecht geko en zijn. Japan,zo vreesde men toen reeds, zou wellicht zijn landhonger hebben gestild, zijn expantie-drift naar het zuiden hebben geuit. Wij,Indonesiers, werd gezegd, hadden voldoende plichtsbesef om ons bereid te verklaren ons vaderland te verdedigen, doch worden daarin gedwarsboomd door de hederlandse politiek, die ons niet weerbaar wenste. En in zulk geval zoudenwij van meesters veranderen zonder enige stem in het kapital te hebben gehad. 36).
De spreker op het S.I. congres betoogde nu, dat Indonesia, als een voor de wereld economisch belangrijk maar door hederland verwaarloosd gebied om die reden voorbestemd zou zijn geweest. een andere meester in de handen te vallen. Het was deswege noodzakelijk voor de Indonesier om eigen lot in eigen hand te nemen en zich politiek in te stellen op de revolutie, daar het nederlandse koloniaal-imperialisme nimmer bereid zou zijn om plaats te ruimen voor ons eigen nationaal gezag. Ook hier en toen reeds in algemene en wijde zin werd aldus de Revolutie ons Indonesisch Volk gepredikt.

Sedert heeft de propaganda niet opgehouden ons volk met de komende Revolutie vertrouwd te maken en te verzoenen. Dat blijkt ook uit de telkens scherper wordende maatregelen van het gezag om de propaganda voor de Revolutie de kop in te drukken door de dragers daarvan in steeds groter aantal en bij steeds minder aanleiding te vervolgen, te interneren en uit te bannen, culminerend in de deportatie als slaven naar Digoel en Tanah-Merah (1928)-(1941). Steeds scherper, steeds beter voorbereid trad de Revolutie uit de rangen der onzen naar voren. Elke nieuwe partij of groepering was intensiever revolutionair dan haar voorganger. Het was de generale repetitie van de Revolutie door de communistische partij in opkomst, die beantwoord werd met Nieuw-Guinea, dat het graf van duizenden doden, van vele duizenden levenden werd.
Wij behoeven nu niet meer zo uitvoerig te zijn. Reeds staan wij in het jongste verleden, welhaast reeds in het heden. De feiten leven nog in de herinnering der laatste jaren: de smadelijke nederlaag der nederlandse overheersers onder de slagen der japanse invallers; de algemene vreugde der onzen over de ondergang van het nederlandse gezag; dan de boosaardigheid van de nieuwe onderdrukker; het groeiend verzet tegen hen; eindelijk de anti-japanse uitbarsting en het epos onzer bevrijding ondanks de geallieerde perfidie in bond met den japansen overweldiger tegen ons. Dat was het begin van Onzer Revolutie , die zich de grote gelegenheid schiep en op de 17 Augustus 1945 haar Victorie bezegelde, Victorie tegelijk over de beide bondgenoten Japan-Nede-rland, - want in de ideologie dier beiden ontmaskerden zij zich als broeders in imperialistische kwaadzilligheid.
In 1912 was het zaad in de akker gebracht. Het kiemde en welig wies het later
Zo moest het zijn. Drie en dertig jaar maakten wij de oogst binnen.

In de roerige jaren van 1918-1919 verscheen een roman, in De Beweging als feuilleton geplaatst, getiteld. " De Nieuwe Geest " 37) waarin onze Revolutie uit een andere gezichtshoek werd gezien. Wij lezen daar : 38).
-" Omdat èn Boedi Oetomo èn Sarekat Islam eigenlijk maar voorafgegane uitingen waren van de grote gedachte van Java's wedergeboren eigenheid. Tastende pogingen, als het ware, om die gedachte te denken. Omdat zij maar enkele lichtpuntjes zagen van het grote toekomstlicht, dat de Indische Partij zag schitteren aan de verre horizon. Omdat zij maar kortere efkjes weegs gingen in de richting van het verheven ideaal, dat de Indische Partij ons aanwees, en dat zij eerst nu vóór ons kunnen zienstralen. Boe-di Oetomo en Sarekat Islam en nog zo verscheidene onzer moderne verenigingen : - dat is alles Indische Partij ....En het komt er niet op aan of wij die grotere gedachte nu de Indische Partij noemen of hoe ook. Want het is de gedachte zelf, die bevrijdend en verlossend werkt. Niet de vorm waarin zij gekleed moest worden om zich aan ons kunnen-te- te kunnen vertonen. Nu,voor ons, nu wij zulk een vorm hebben, nu lijkt de gedachte zo eenvoudig en van zelf sprekend.....
Nu kunnen wij niet anders dan lachen over zulke woorden als van dien gou-

van dien gouverneur-generaal, - ach, hoe heette die man toch ook weer ? - die Ielen....Iezen.....kom, de vorige of de voor-vorige ? Idenburg, juist ! Idenburg, die meende de Indische Partij te kunnen verbieden ! En nog wel een gedachte die door millioenen wordt gedragen. Wat een naief gebrek aan inzicht, te geloven dat men een gedachte kan verbieden ! Maar, - juist dat wij dat zo van zelf sprekend vinden, nu, dat zich-zelf zijn van ons volk, - juist dàt is het enige waarlijke bewijs van de levensvatbaarheid, de onsterfelijkheid van dat gedachte ! Het heeft ons eigenlijk niet de minste moeite gekost om die gedachte te pakken en zelf te denken. Het is eigenlijk ons aller eigen gedachte. En daar om praten wij ook volstrekt niet meer na "
Ja, zo is het wel.

Deze notes in kleinere letter.

1) Zij zijn ook terug te vinden in het officiele verslag van de oprichtingsvergadering der Indische Partij, opgenomen op bldz. 58 seq. van Publicaties der I.P. no. IV: De Indische Partij, haar Wezen en haar Doel. Een verhandeling door E.F.E. Douwes Dekker, herdrukt uit "de Expres" gevolgd door de op 25 Dec. 1912 gearresteerde Statuten der Partij en het Verslag der Constitutie-vergadering op dien datum - Bandoeng, Fortmna 1913.

2) De Indische Partij, wezen en doel op cit. p.66. - Deze uitspraak vindt men ook in Het Jaar 1913 in zijn betekenis voor de Indische Beweging, samengesteld door E.F.E.Douwes Dekker, pag.105. - De Toekomst, Schiedam 1914. - Voorts in de Handelingen v.d. Tweede Kamer der Staten Generaal van 13 Nov. 1913 in de rede van Vliegen(s.d.) - Op andere officiele plaatsen is de uitspraak vaak verminkt, vaak onjuist. In de diverse nederlandse persorganen zowel in Holland als in Indonesie is zij vervalst.

3) Bij Gouv.Besl. van 4 Maart 1913 no. 1 verklaarde de regering te Buitenzorg dat de Indische Partij niet als rechtspersoon kon worden erkend omdat zij een politieke en dus verboden vereniging was en de openbare orde bedreigde.

4). Het Verslag, op 14 Maart overgelegd, verscheen op 15 Maart indruk en is door "de Expres" openbaar gemaakt. - Het is ook opgenomen in Ons Standpunt. Verslag van de Deputatie uit het Hoofdbestuur der Voormalige Indische Partij naar den Gouv.Gen. van Ned. Indie op Maart 1913, gevolgd door een uiteenzetting van het nationalistisch standpunt van de Indische Partij in den vorm van Brieven aan H.M.Koningin Wilhelmina van Holland, van E.F.E. Douwes Dekker,Ex-voorzitter der Indische Partij - N.V.Semarangse Drukkerij en Boekhandel H.A.Benjamin,Semarang.-Schrijver put uit de derde druk van Sept. 1919.

5) In de Tweede Brief aan de Koningin van Holland, gedateerd Pengalengan 28 Maart 1913.

6) De woordkeus van den GG. doet zien, dat hij zeer wel de koers, naast het karakter der I.P. onderkende.

7) Ons Standpunt op.cit.p.10.

8) Ibid.p.12.

9) De Indische Partij,wezen en doel. op.cit.pag.79:"als ik weg ben weg moet uitschien ....." Voorts: Ons Standpunt,op.cit.pag.6-9; Onze Verbanning pag.34 (zie later)

10) De auteur der Brieven was de schrijver van deze schetsen zelf.

11) De Handelingen van de Tweede Kamer houden, wat betreft de Indische Partij o.a.,in:het Voorlopig Verslag voor de Indische Begroting voor het jaar 1914, paragr.5, de Memorie van Antwoord paragr.5 de debatten op de dagen 11,12,13,14,17,19,21 Nov. 1913; de Handelingen van de Eerste Kamer, na V.V. paragr. 6 en M.v.A.paragr.6,betreffen de 29e Dec.1913. Volledigst afschrift kan de lezer ook vinden in het jaar 1913 op.cit. pag 56-172,waarnaar hieronder verwezen wordt, aangezien schr. hier en thans niet over de Hand. beschikken kan.

12) Enkele v.d.belangrijkere uitingen: Het Beleid van den GG.Idenburg,aan de feiten getoetst, overdr,v."De Nederlander" Uitgave v.D.A.Daaman, den Haag 1913; een Adres aan den GG.v.Ned.Indie van 16 Nov.1913.(in Het Jaar 1913op.cit.p.166); het accoord tussen S.D.A.P. en I.P., ontwikkeld in een tweetal stark gebouwde artikelen van de hand van Mr.P. J.Troelstra, leider der S.D.A.P. in Het Volk van 15 en 16 Jan.1914; met een vervolg, hoedende een verdediging van de I.P., van 6 Maart 1914, een en ander bevestigd op het S.D.A.P. Congres van 12-14 April 1914 te Utrecht (pag.172-178);de brochure Mijmeringen van Indiers over Hollands Feestvierderij in de kolonie. Vlugschrift van het Comite Boemi Poetra no.2, door de drie banneling samengesteld en uitgegeven in het nederlands en indonesisch. - De Toekomst, Schiedam, 1913; het Weekblad De Indier , opgericht in October 1913 te 's Gravenhage, dat in zijn tendensen stond aan de zijde van de Indische Partij; de Reg.Circulaire No.2014 gepubliceerd in de Javasche Courant v.26 Aug.1913, waarin in zeer uitdrukkelijke termen gezegd wordt, dat gezorgd moet worden voor een betere behandeling van den Indonesier door de europese en indonesische ambtenaren. "De ergernis en ontevredenheid door dit te los gewekt zullen .....

alles opgewekt zullen zich dieper doen gevoelen naarmate het gevoel van eigenwaarde zich meer en meer onder den inlandse bevolking ontwikkeld en het ligt voor de hand dat de in de laatste maanden aan de dag gekomen beweging onder die bevolking mede in deze richting werkt." Aldus werd de geboorte van denationale beweging,n.n. de Indische Partij, in Indonesie werkend (het Jaar 1913 pag.96) de door den GG.op 3 Aug. 1913 toegezegde verbetering van Stsbld.1900 no.258, hetwelk bepaalde dat aan Indonesiers bij de staatsspoorwegen bij gebleken gelijke kundigheid en verandwoordelijkheidszin alzo bij Europesnen 2/3 van de voor die rangen vastgestelde traktementen zullen genieten; (zie pag.94); het Kon.Besl.van 27 Aug.1913 toezegend vervanging van het K.B. van 1864 (Ind.Stsbld no.194), waar bij de toegang tot burgelijke diensten zou worden opengesteld voor elken onderdaan zonder onderscheid van landraad.

13) Enkele belangrijke uit vele meer: Encyclopedie van N.I. en diverse plaatsen;Onze Verbanning. Publicatie der officiele bescheiden,toegelicht met verslagen en commentaren, betrekking hebbende op de Gouvernements Besluiten van den 18den Augustus 1913 nos.1a en 2a,regelende de toepassing van art. 47 R.R.(interneering) op DD.,Tj.Mk. en S.S.- Uitg. v.De Indier, den Haag,De Toekomst, Schieda 1913 - J.E.Stokvis: Van Wingewest naar Zelfbestuur met bizonder pakkende belichting van de de I.P. en haar werking op de indonesische volk. - (Ferguson (?) Netherlands India, (1939), jammer m genoeg niet bij de hand, dat een uitstekend inzicht vastlegt van de universale invloed van de revolutie ideologie der Indische Partij op alle politiek, sociale en culturele partijen en verenigingen in Indonesie.

14) Bv. Ferguson (?) hiervoor genoemd; J.E.Stokvis , hoofdredacteur van "de Locomotief " in een openbare lezing in Holland op 25 Maart 1913: Het jaar 1912, het oprichtingsjaar van de Indische Partij, is tevens het geboorte jaar van het indonesisch nationalisme.

15) In het V.V. treft de vraag "of het vaststond dat DD. geen Nederlander was, waarop de ministre van Kolonien in de M.v.A. vermeldde "dat hem uit ambtelijke bronnen was gebleken dat DD enige jaren te voor zonder toestemming van de Koningin in vreemde krijgsdienst was getreden en alzo zijn Nederlanderschap had verloren." Hij had nl. bij de Boeren in Zuid Afrika de wapens opgenomen tegen de Groot Britanie.(Z.Afr. oorlog van 1899-1902)

16) Van 7 Nov. 1913 als resultaat van een conferentie, door de bannelingen in het parlementsgebouw met de s.d. Kamerfractie gehouden op 4 Nov.t.v. Het Jaar 1913 op.cit.pag.61.

17) Verg. Het Jaar 1913 enz.op.cit.pag. 61-62

18) ibid.pag. 74-78

19) ibid.pag. 79-82

20) ibid.pag. 82-97

21) ibid.pag. 98-99

22) ibid.pag. 99-120

23) ibid.pag. 120-122

24) ibid.pag. 124-125

25) ibid.pag. 126-150

26) ibid. p. 37 - 42

27) Hem was in het najaar van 1914 om gezondheidsredenen vergund geworden naar zijn vaderland terug te keren, en daarna werd hij door den GG. graaf van Limburg Stirum als vertegenwoordiger van het Indonesische Volk benoemd tot lid van den Volksraad. Dr. Tj. Manoenkoesoemo was toen een van de voormannen van de vereniging Insulinde, die in Maart 1919 in de mooit gestorven (Nationaal) Indische Partij was herdoopt.

28) Verg. De Indische Partij , wezen en doel enz. op.cit.p.35.

29) Men vindt de gehele rede in de Hand. V.R.en, daaruit overgedrukt, in " De Beweging ", officieel Orgaan der Vereniging Insulinde (later: de (Nationaal) Indische Partij) Semarang, nos. van 1,8 en 15 Febr. 1919, onder den titel : Een Sociologische Ontleding van ons Beginsel.

30) Jan Jakob Teeuwen, Indonesier, patriot en revolutionair, moet als slachtoffer van de japanse overweldiging in 1944(?) onder het zwaard dat hem onthoofde, gevallen zijn, ondat hij, naar luid van nog niet

van nog niet controleerbare berichten, geweigerd zou hebben het invalsleger bij te staan in de oplossing van verkeersmoeilijkheden. Teeuwen vervulde een directie-post bij de N.I. Spoorweg te My.Vte Soerabaja. Hij viel als Indonesisch Nationalist. Bre zij zijn nagedachtenis.

31) Een laatste voor ons belangwekkende illustratie leveren ons de gecamoufleerde onderhandelings-bedoelingen van Linggadjati, die aansturen op b e h o u d van de koloniale overheerschingsmacht, nu in de economische uitgroeiingsvorm.

32) Dat van DD., sedert (Juni 1918) te Zürich gepromoveerd tot Doctor in de Staats- en Handelswetenschappen en na opheffing der verbanning door de Gouverneur Generaal Graaf van Limburg Stirum in het najaar van 1918 in zijn vaderland teruggekeerd.

33) In de Beweging op.cit.nos. 15-19 (12 April tot 10 Mei 1919). De acht stellingen vindt de lezer in no. 19,p.437.

34) In de Beweging op. cit.no.25 (21 Juni 1919) pag. 695 seq.

35) ibid. pag. 692 -695.

36) Verg. De Indische Partij, wezen en doel. op.cit.p.74.

37) Begonnen in no. 3(18 Jan.1919) De Nieuwe Geest. Patriotische Roman uit het Hedendaagse Indie(1917) door Dr.E.F.E.Douwes Dekker.

38) De Beweging no.3 pag. 40.

Djokja, Sept-Oct 1948

IS DE REPUBLIEK INDONESIA DOOR NEDERLAND ALS EEN DE FACTO - BESTAANDE STAAT ERKEND ?

Nota van advies voor den Voorzitter van de Indonesische Delegatie.

Tijdens de onderhandelingen der delegaties in verband met de Renville-overeenkomst is van nederlandse zijde de onverwachte exceptie opgeworpen dat Nederland wel de Regering der Republiek Indonesia als de facto bestaand heeft erkend, niet evenwel de Republiek zelf. Opgemerkt werd van bedoelde nederlandse zijde dat in feite de Republiek voor Nederland niet bestond, immers ook niet bestaan kon, aangezien haar bestaan een ontkenning van Nederlands souvereiniteit zou betekenen, en deze souvereiniteit niet kon worden aangevochten, daar zij geldend was over het gehele indonesische grondgebied en als zodanig toch ook door de Republiek was erkend.

Onzerzijds is daartegenover naar voren gebracht dat de Republiek Indonesia de souvereiniteit van Nederland over haar gebied in geen geval erkent. Bovendien was het wel degelijk aanvechtbaar of de souvereiniteit van Nederland nog over geheel Indonesia geldig zou zijn. Eindelijk werd op verschillende gronden een explicatie gegeven dat de de-facto erkenning van de Republiek wel degelijk had plaats gevonden en niet slechts een bestaans-erkenning van de

Republikeinse Regering.

De kwestie is natuurlijk van immens belang. Zou de Republiek Indonesia niet als staat, onafhankelijk van Nederland, erkend zijn door Nederland, dan zou niet enkel haar bestaan illegaal en dus onwettig zijn, maar ook al haar handelingen en uitingen zouden onwettig zijn. Daar nu een staat, een abstractie, geen andere aan hen te binden handelingen en andere uitingen kent dan die van zijn regering, zou ook deze regering illegaal moeten zijn, op welke grond Nederland ook nooit een overeenkomst zou hebben kunnen sluiten met die, dan toch illegale, de nederlandse souvereiniteit reeds door haar bloot bestaan ontkennende Republikeinse Regering. Lijkt deze overweging reeds afdoende ter afwijzing met de pour cause opgeworpen nederlandse exceptie dat de Republiek zelf, voor Nederland niet bestaat, de practijk der onderhandelingen toont aan hoe zeer met de logica ter zake gespold is geworden, staatsrechtelijke theorieën ontwikkeld, juridische dubbelzinnigheden opgesteld, filosofische theoremen te berde gebracht, en eindelijk op notulen beroepen worden gedaan.

Dat de logica ons vôrlegt dat een gebied zonder regering wel, een regering zonder gebied niet kan existeren, dat het concretum: het territoor, door een ieder zintuigelijk kan worden waargenomen, maar dat een regering slechts een beeld in abstracto is en derhalve enkel als attribuut of eigenschap van het territoor aanwezig kan zijn,- dat trof de nederlandse partij niet. Het nederlandse standpunt, hoezeer ook gepoogd

werd het te verdoezelen, was duidelijk. Het ging niet als zodanig om de Republiek zelf, als wel om haar buitenlandse betrekkingen en haar machtsapparaat (het leger), de beide postulaten welke de staatssouvereiniteit naar buiten en naar binnen manifesteren.

Waar dan ten slotte de gewrongen interpretaties grepen naar de tekst van notulen, kwam de meningstrijd eindelijk op het terrein, dat de kans bood die strijd tot een eind te brengen, namelijk op het terrein der textualiteit, dat wat men getroost naar huis kan dragen, t,w. wat men zwart op wit bezit.

Zelfs de Nederlander, die notoir slordig is met de hantering van zijn taal, buigt het hoofd als hij komt te staan tegenover een ondubbelzinnigheid van de dinamiek der taal. Deze nu kan spreken uit de positieve stelling van een affirmatie, een bevestigende vastlegging. Zij kan ook spreken uit de textuele, de woordelijke relatie tot een vanzelfsprekende ja zelfs niet-uitgesproken affirmatie.

Een simpel voorbeeld van enkelvoudige affirmaties levert de volgende wat gewijzigde zin uit een geschrift, dat voor mij ligt:

I. "Teneinde een vreedzame toekomst op te bouwen, moet Arabië zich neerleggen bij de erkenning van Israël en bij de ontworpen afsluiting van een onderling verdrag."

1. Er zal zijn een vreedzame toekomst.
2. Er is een erkenning van Israël.
3. Er wordt een verdrag ontworpen; het is er dus nog niet.

Een ander even simpel voorbeeld.

II.

III

IV.

V.

II. "Bij de samenstellende staten van de Amerikaanse Unie zal zich weer een voegen: Puerto Rico."

Puerto-Rico zal dus een staat zijn.

En nog een voorbeeld:

III. "De vertegenwoordigers van Puerto-Rico en van andere toekomstige deelgenoten der Verenigde Staten van Noord-Amerika zullen bijeenkomen."

Puerto-Rico is derhalve een deelgenoot van de U.S.A.

Hieronder enige voorbeelden van afgeleide affirmaties

IV. "De scharnieren van de deur zullen veranderd worden."

Afgeleid:"er is dus een deur."

V. "Hij werd lid van de Djakartase Trapers of van een andere voetbalclub."

Afgeleid: de "Djakartase Trappers" is dus een voetbalclub. Een dwaze veronderstelling zou het zijn aan te nemen dat er een Nederlander zou te vinden zijn - en zelfs niet bij de nederlandse delegatie - die zich niet zou bukken onder deze sterke dwang van de taal-dinamiek, die hier in haar zo elementaire uiting geen dubbelzinnigheid toelaat.

Bij de vertaling van een tekst dient men in de allereerste plaats te grijpen naar die tekst. Is deze duidelijk, klaar en helder, dan kan enkel de zucht om krom te maken wat recht is, middelen beramen om duisternis te doen ontstaan, waar het licht scheen. Tegen zulk obscuratisme dient front gemaakt te

worden.

Ook hier moeten wij er op bedacht zijn tegenover zulke advokaterij te kunnen komen te staan.

Men vergelijke met II art. 4 Linggadjati-Overeenkomst(L.O.): " Samenstellende staten van de Verenigde Staten van Indonesie zullen zijn (eng. tekst: shall be) de Republiek enz."

De Republiek Indonesia, een der samenstellende staten van de V.S.I., is dus een staat.

Men vergelijke met III Art. 5 L.O.:"De vertegenwoordigers van de Republiek en van de andere toekomstige deelgenoten der V.S.I. enz."

De Republiek Indonesia, deelgenoot van de Verenigde Staten van Indonesia, is derhalve ook uit dien hoofde een staat.

Men vergelijke met V ~~Art.~~ Punt 4 (Zes additionele principes) Renville-overeenkomst (R.C.): "of zij haar gebied deel willen doen uitmaken van de Republiek Indonesia of van een andere staat enz."

De Republiek Indonesia is dus onherroepelijk een staat.

Men vergelijke met IV ~~Art.~~ Punt 1 (Zes add. princ.) R.C.: " De status van de Republiek Indonesie zal zijn die van een deelstaat."

Er is dus een Republiek Indonesia.

Men vergelijke met I Art. 15 L.O.: " Ten einde de indische regering te hervormen opdat zij zo goed mogelijk aansluit op de erkenning van de Republiek en op de ontworpen staatsrechtelijke struktuur enz."

1. Er zal dus zijn een hervormde indische regering.
2. Er is een erkenning van de Republiek Indonesia.
3. Er wordt ontworpen een staatsrechtelijke structuur (nl. federatie en unie);die is er dus nog niet.

Men vergelijke voorts met I Art. 1.L.O.: " de wederzijdse samenwerking in het republikeinse gebied."

Er is dus een erkend republikeins gebied.

Ergo is er een door Nederland erkende Republiek Indonesia.

En ergo: Textueel is dus de Republiek Indonesia een Staat, die door Nederland als de Republiek Indonesia erkend is.

Dit lijkt voldoende.

Staatsrechtelijk en juridische divagaties, sentimentele beroepen op historisch recht en minder gecamoufleerde winst-beogingen doen er niet meer toe. De tekst van de overeenkomst geeft zelf aan, hoe de wil der verdragsmogendheden geweest is, op welke basis de overeenkomst gesloten werd, de basis nl. waarop twee onafhankelijke. souvereine en gelijkwaardige staten met elkander in vrijwilligheid tot overeenstemming komen.

W. Lehmann

Vaillurens 25 Juni 1948.

Eén Januari 1949 is geen Streefdatum voor de Republiek.

Nota van advies aan de Voorzitter van de Indonesische Delegatie

Kaliurang 4 Aug.1948.

In nederlandse publicaties van diverse aard wordt sedert enige maanden met opvallende volharding gesuggereerd dat t.o.v. de vestiging der Verenigde Staten van Indonesia (verder: V.S.I.) en der Indonesisch-Nederlandse Unie (verder:I.N.U.) de datum van 1 Januari 1949 slechts een streefdatum is, bedoelende met dit neologisme aan te duiden dat art.12 Linggadjati-Overeenkomst (verder: L.O.) slechts vastgelegd heeft dat de Regering van de Republiek en de Nederlandse Regering er naar zouden streven, dat de vestiging van de V.S.I. en van de I.N.U. haar beslag kreeg uiterlijk op 31 December 1948.

Hiertegen is ongetwijfeld ernstig bezwaar in te brengen, daar de geest van de overeenkomst niet bedoeld heeft spitsvondigheden van zulke aard te gebruiken om aan onaangename consequenties te ontkomen. wij moeten ons, naar het velen schijnt, onder protest neerleggen bij zulk beroep op de letter van een bepaling, door onze zijde onvoorzichtiglijk niet voldoende op zijn taal-inhoud getoetst.

Wat ons wel waakzaam moet vinden is de telkenmalige poging van de tegenpartij om aan dit zelfde LO. te ontkomen als ook de letter - behalve de geest - van een harer artikelen onaangename consequenties dwingend oplegt.

Om te beginnen staat vast dat de Renville-Overeenkomst (verder:RO.) de LO niet heeft teniet gedaan. Integendeel wordt door de RO telkens verwezen naar de bepalingen en artikelen der LO.

Den Januari 1949 is Geen Strooidatum voor de Republiek.

Nota van Advies aan de Voorzitter van de Indonesische Delegatie

Kaliurang 4 Aug. 1948

In moderlandse publicaties van diverse aard wordt soms melding gemaakt van de datum van de vestiging der Verenigde Staten van Indonesia (verder: V.S.I.) en der Indonesisch-Nederlandse Unie (verder: I.N.U.) de datum van 1 Januari 1949 alsofte een strooidatum is, bedoelende met dit woord te duiden dat art.IX Ringvaartst-Overeenkomst (verder: R.O.) slechts vastlegging heeft der de Regering van de Republiek en de Nederlandse Regering er naar zouden streven, dat de vestiging van de V.S.I. en van de N I.N.U. naar beslag kreeg uiterlijk op 31 December 1948.

Hierbegen is ongetwijfeld ernstig bezwaar in te brengen, daar de geest van de overeenkomst niet bedoeld heeft spitsvondigheden van zulke aard te faciliteren en van onaangename consequenties te bevrijden. Wij moeten, ons naar het veien schijnt, onder protest ontkomen. Wij moeten, ons naar het veien schijnt, onder protest beteeten.

Wat ons wel wankeren moet vinden is de telkenmalige bedrag onze zijde onaccoriteerlijk niet volgende op zijn taalgebruik meer-leggen bij zulk bezwaar, de letter van een bepaling, door ontkomen. Wij moeten, ons naar het veien schijnt, onder protest van zulke aard te faciliteren en van onaangename consequenties te bevrijden van de geest van de overeenkomst niet bedoeld heeft spitsvondigheden

Hierbegen is ongetwijfeld ernstig bezwaar in te brengen, daar uiterlijk op 31 December 1948.

de vestiging van de V.S.I. en van de N I.N.U. naar beslag kreeg Republiek en de Nederlandse Regering er naar zouden streven, dat (verder: R.O.) slechts vastlegging heeft dat de Regering van de mologisch een van te duiden dat art.IX Ringvaartst-Overeenkomst 1 Januari 1949 slechts een strooidatum is, bedoelende met dit der Indonesisch-Nederlandse Unie (verder:I.N.U.) de datum van vestiging der Verenigde Staten van Indonesia (verder: V.S.I.) en te waarden met opvallende volharding beweerd dat t.o.v. de

In moderlandse publicaties van diverse aard wordt soms

Nota van Advies aan de Voorzitter van de Indonesische Delegatie

Kaliurang 4 Aug.1948

---

de RO telkens verwezen naar de bepalingen en artikelen der RO. der:RO.) de RO niet heeft terzet Gedaan. Integendeel wordt door

Om te beginnen staat vast dat de Ringvaart-Overeenkomst (verbindende consequenties dwingend op legt.

de letter - bovenal de geest - van een naar artikelen omsen van de tegenpartij om een dig zelfde RO. te ontkomen als ook

Wat ons wel wankeren moet vinden is de telkenmalige bedrag betoetst.

(Punten 1.2.9.10.11.12 van de Beginselen, aanvaard als basis voor de politieke besprekingen,en niet méér) Inderdaad is de RO slechts een bestands-overeenkomst, waardoor de LO ook niet ter zijde gesteld kon worden. Daarom ook moet elk eventueel beroep van partijen op de LO aanvaard worden.

Wanneer de nederlandse delegatie zich op art.12 LO beroept om aan de datum van 1 Januari 1949 zijn kracht te ontnemen, staat het onze delegatie even vrij zich op hetzelfde artikel 12 te beroepen ter aantoning van een dwingende verplichting, duidelijk voortspruitend uit de bewoordingen van de artt.1 jo.12 LO.

Zij geven aan (art.1): "De door de nederlandse troepen bezette gebieden zullen geleidelijk door wederzijdse samenwerking in het republikeinse gebied worden ingevoegd. Hiertoe zal aanstonds een aanvang worden gemaakt met de nodige maatregelen, zodat uiterlijk op het tijdstip, in art.12 genoemd, de invoeging zal zijn voltooid."

(art.12) De enige datum, in dat art.12 genoemd, is die van 1 Jan. 1949.

Nederland is dus reeds in gebreken gebleven:

(1) geleidelijk diverse gebieden (uiteraard, gelijk in art.1. aangegeven, die op Java, Madura en Sumatera) wederom in de Republiek in te voegen (m.a.w. terug te geven)

(2) de wederzijdse samenwerking te verlenen, door twee maanden na het tekenen van de LO met geweld te dreigen en wederom 7 weken later agressief geweld toe te passen om nog méér gebied der Republiek te bezetten.

(3) aanstonds de maatregelen te initiëren, nodig voor de invoeging, bedoeld sub (1), waardoor die invoeging tans uitermate

(punten I.c.9.10.11.1e van de Beginselen, aanvaard als basis voor de politieke beperkingen, en niet meer) Indergaad is de RO slechts een deskundige-overeenkomst, waardoor de IO ook niet ter zijde gesteld kon worden. Daarom ook moet elk eventueel bezoek van parlementsleden aanvaard worden.

Wanneer de nederlandse delegatie zich op art.15 IO beroept om van de datum van 1 januari 1949 zijn recht te ontnemen, stelt het onze delegatie even vrij zich op uitzonderlijke artikel 1e te beroepen ter aantasting van een dwingende verplichting, duidelijk vooraf bepaald uit de bewoordingen van de artt.1 jo.1e IO.

Zij leven aan (art.1): De door de nederlandse troepen bezette gebieden zullen geleidelijk door nederlandse samenwerking in het republikeinse gebied worden ingevoegd. Hiertoe zal aanstonds een aanvang worden gemaakt met de nodige maatregelen, zodat uiterlijk op het tijdstip, in art.1e genoemd, de invoeging zal zijn voltooid."

(art.1e) De enige datum, in dat art.1e genoemd, is die van 1 jan. 1949.

Nederland is dus reeds in gebreken gebleven:

(1) gedeeltelijk diverse gebieden (uiteraard, gelijk in art.1. aangegeven, die op Java, Madura en Sumatra) waarvan in de Republiek in te voegen (m.s.m. terug te geven)

(2) de nederlandse samenwerking te verlenen, door twee maanden na het tekenen van de IO met gewelg te dreigen en weerom 7 weken later agressief gewelg toe te passen om nog meer gebied der Republiek te ontrukken.

(2) aanstonds de maatregelen te initiëren, nodig voor de invoeging, bedoeld sub (1), waardoor die invoeging thans uiterste

bemoeilijkt is geworden.

De nederlandse partij van de LO heeft derhalve verzuimd het nadrukkelijk in art.1 LO vastgestelde na te komen. Er is aan haar zijde wanprestatie.

Van een streefdatum in dit opzicht is geen sprake. Vóór 1 Jan. 1949 moet al het door de nederlandse troepen bezette gebied op Java, Madura en Sumatera in de Republiek ingevoegd zijn. Dat deze opvatting ook door andere instanties gedeeld wordt, blijkt uit het oordeel van de samenstellers van het plan Critchley-DuBois, dat alle gebied op Java, Madura en Sumatera republikeins gebied is en door de regering van de Republiek vertegenwoordigd behoort te worden.

Het is natuurlijk te verwachten dat de partij-in-gebreke haar wanprestatie zal trachten te vergoelijken of zelfs te rechtvaardigen door een beroep op tekstuele onduidelijkheden. De treffende slordigheden in de tekst van diverse artikelen der LO schijnen daarbij goede dienst te verlenen, in dit geval de artt.3,4 en 16. Wij dienen ze op de keper te beschouwen.

Art.3 regelt enkel het recht van delen van Indonesie om niet tot de VSI. toe te treden. Zonder ons neer te leggen bij de door de nederlandse partij der LO van dit art.3 gegeven interpretatie noch aan haar toepassing daarvan, stellen wij vast dat art.3 ook dan nog zijn dwingende kracht blijft behouden, ja, uit art.3 zelfs nieuwe kracht ter zake put, blijkende toch uit de tekst van artt.1 en 3 voldoende duidelijk dat bij de sluiting van de LO door geen der partijen gedacht is geworden aan een afscheiding van gebied der Republiek van de toekomstige VSI. Immers is

ding van Gebied der Republiek van de toekomstige VSI.Immers is
10 door Been der Partijen Gedacht te Geworden aan een afschot-
ten artt.1 en 3 volgende duidelijk dat bij de oprichting van de
selfe nieuwe Kracht ter zake dat, blijkende toch uit de tekst
den nog altijn dwingende Kracht uitzit behouden, ja, uit art.3 .
noch aan haar toegezaagd daarvan, actieen wij vast dat art.8 ook
de neder-landse partij der IO van dit art.3 gegeven interpretatie
tot de VSI. tee te treden.Zonder ons meer te leggen bij de dose
wij dienen ze op de keper te beschouwen.

Art.3 regelt enkel het recht van delen van Indonesie om niet
daarbij Goede dienst te verlenen' in dit geval de artt.3,4 en 8.
de zjordigheden in de tekst van diverse artikelen der IO aanjtien
digen door een beroep op toekomstig onduidelijkheden. De tralen-
wanpresentatie zal trachten te verduidelijken of selfe te rechtvaar-
digen door een beroep op tekomstige onduidelijkheden.

Het is natuurlijk te verwachten dat de partij-in-gebreke haar
te worden.

is en door de regering van de Republiek vertegenwoordigd behoort
dat alle gebied op Java, Madura en Sumatera republikeins gebied
het overdeel van de samenstellers van het plan Crittenley-Dubois,
se opvatting ook door andere instanties gedeeld wordt, blijkt uit
Java, Madura en Sumatera in de Republiek ingevoegd zijn. Dat de-
1949 moet al het door de neder-landse troepen bezette gebied op

Van een afgedaan in dit opzicht is geen sprake. Voor 1 jan.
arijde waarborgstelle.

durmelijk in art.1 IO vastgestelde na te komen. Er is van hae
De neder-landse partij van de IO heeft dorjave verzuimd het na-

Gemeenschappelijk te geworden.

primair vastgesteld dat de Republiek bestond uit Java, Sumatera en Madura. Indien toch "enig gebiedsdeel" niet tot de VSI zou toetreden, zou zulk gebiedsdeel ook geen staat kunnen vormen, aangezien de VSI geheel Indonesia moeten omvatten. Een niet toetredend gebiedsdeel zou derhalve niet meer kunnen zijn dan een autonoom deel van een der de VSI samenstellende staten. Zulk gebiedsdeel zou ook geen nederlands territoor kunnen zijn, daar dit door art.6 LO is aangegeven als te zullen bestaan uit Nederland, Suriname en Curaçau. Dit een en ander vindt nog verduidelijking in de bepaling dat voor zulk een zich afscheidend gebiedsdeel een bizondere, derhalve geen normale verhouding tot de VSI en tot het Koninkrijk der Nederlanden in het leven kan worden geroepen.

Ook art.4 LO kan de nederlandse partij dier overeenkomst niet helpen. Dit artikel toch bepaalt dat de zich tot de VSI samenvoegende staten zijn: de Republiek, Borneo (Kalimantan) en de Grote OOst/wederom kan dus geen zich van/ deze drie geneemde staten arscheidend gebiedsdeel een normaal staatsdeel van de VSI zijn, noch ook kan het als een deel van het Koninkrijk der Nederlanden worden aangemerkt, gelijk hiervoor aangetoond.

Evenmin kan art.16 aan de nederlandse partij der LO te hulp komen. De vermindering van de troepensterkte, bij dat artikel voorgeschreven, moest en moet nog plaats hebben tussen 25 Maart 1947 (datum van het sluiten der LO) en 1 Januari 1949. Aan dit voorschrift heeft de Republiek voldaan en voldoet zich nog; de nederlandse partij heeft haar troepensterkte niet verminderd maar vermeerderd. Uiterlijk op 31 Dec. 1948, als het door de nederlandse troepen bezette gebied op Java, Sumatera en Madura in het republikeinse gebied zal dienen te zijn ingevoegd, zul-

in het republikeinse gebied zal gienen te zijn ingevoegd, autonoom deel van een der de VSI samengestelde staten. Zulk gebiedsdeel zou ook geen nederlandse territoor kunnen zijn, daar dit door art.6 IO is aangegeven als te zullen bestaan uit Nederland, Suriname en Curaçao. Dit een en ander vindt nog verduidelijking in de bepaling dat voor zulk een zich afscheidend gebiedsdeel een bijzondere, dwingende geen normale verhouding tot de VSI en tot het Koninkrijk der Nederlanden in het leven kan worden geroepen.

Ook art.4 IO kan de nederlandse positij dier overeenkomst niet helpen. Dit artikel toch bepaalt dat de zich tot de VSI nauw aaneensluitende staten zijn: de Republiek, Borneo (Koninkrijk en de Grote Oostwaterom kan dus geen zich van deze drie gemeenschappelijke staten afscheidend gebiedsdeel een normaal staatsdeel van de VSI zijn, noch ook kan het als een deel van het Koninkrijk der Nederlanden worden aangetoond.

Evenmin kan art.16 aan de nederlandse positij der IO te hulp komen. De verwijderijng van de troepenmacht, dij dat artikel voorgeschreven, moest en moet nog plaats hebben tussen 29 Maart 1947 (datum van het zinnen der IO) en 1 januari 1949. Van dit voorschrift heeft de Republiek volgaan en volgoet nijn nog; de nederlandse positij heeft haar troepenmacht niet verminderd

len derhalve de zogenaamde "negara's" op Java en Sumatera en de negara Madura opgehouden hebben te bestaan.

Wij verwachten natuurlijk niet dat dit zonder horten en stoten zal gebeuren. De kwade trouw van de wederpartij, die nog steeds verklaart met ons te willen samenwerken in een zogenaamd vrijwillige Unie, waarborgt wel dat wij haar spitsvondige arglist, haar geneigdheid tot geweldpleging als zij geestelijk overtroefd is wordt, haar nog steeds niet gebreidelde kapitalistische geest zullen hebben weg te vagen, voordat wij de weg naar onze toekomst van nationale eigenheid zullen kunnen betreden.

Toch is het geboden ons ook ervan te doordringen dat de historie haar zal veroordelen en het vonnis voltrokken zal worden in haar ondergang.

ten gerijve de nodige negaties op 1ste en 3de pagina's en de negatie Madura opbrengsten hoeven te bestaan.

Wij verwachten natuurlijk niet dat dit zonder horten en stoten zal geschieden. De kwade invloed van de wederpartij, die nog steeds verkiezingsmet ons te willen samenwerken in een nationaal verbond, waarborgt wel dat wij haar opkavonding ongelijk' haar bevestigd tot bewijsvoering als zij beschuldigt «ongelijk» haar nog steeds niet bevredigde kapitalistische beest te zijn, maar ook dat wij de weg naar onze toekomst van maximale eigenwerd zullen kunnen bereiden.

Toch is het beboden ons ook elkaar te doorgronden dat de misverstanden zal verdwijnen en het vonnis volkomen zal worden in haar ongelijk.

